

Kultur 2016

Kultur 2016

Rettet den 27. marts 2017 i forhold til oprindelig version
Erstatning af figur 1,3 (kort) på side 12, da markering havde forrykket sig.
Rettelser er markeret med rød.

Rettet den 16. august 2017 i forhold til oprindelig version
Sætning sidst i afsnittet "Færre læser på nyheder på nettet" på side 39 er slettet (, hvilket er et fald på 200.000 personer. Faldet fordeler sig jævnt på alle aldersgrupper.)

Kultur 2016

Udgivet af Danmarks Statistik

Marts 2017

Foto: Signelements

Pdf-udgave

Kan hentes gratis på www.dst.dk/publ/kultur

ISBN 978-87-501-2246-3

Adresser:

Danmarks Statistik

Sejrøgade 11

2100 København Ø

Tlf. 39 17 39 17

e-mail: dst@dst.dk

www.dst.dk

Signaturforklaring

- Nul
  - 0 Mindre end en halv af den anvendte enhed
  - 0,0 Mindre end 0,05 af den anvendte enhed
    - Tal kan efter sagens natur ikke forekomme
  - .. Oplysning for usikker, giver ingen mening eller udeladt af diskretionshensyn
  - ... Oplysning foreligger ikke
  - * Foreløbige anslåede tal
  - | Vandret eller lodret streg markerer databrud i en tidsserie.
- Oplysningerne fra før og efter databruddet er ikke fuldt sammenlignelige
Som følge af afrunding kan summen af tallene i tabellerne afvige fra totalen

Forfattere:

Henrik Huusom

Claus W. Andersen

Thomas Lauterbach

Berit Taul

Sofie S. Bringstrup

© Danmarks Statistik 2017

Du er velkommen til at citere fra denne publikation.

Angiv dog kilde i overensstemmelse med god skik.

Det er tilladt at kopiere publikationen til privat brug.

Enhver anden form for hel eller delvis gengivelse eller mangfoldiggørelse af denne publikation er forbudt uden skriftligt samtykke fra Danmarks Statistik. Kontakt os gerne, hvis du er i tvivl.

Når en institution har indgået en kopieringsaftale med COPY-DAN, har den ret til - inden for aftalens rammer - at kopiere fra publikationen.

Forord

Dette er anden udgave af en årlig publikation, der ved hjælp af udvalgte resultater skal give en samlet, oversigtlig og let tilgængelig fremstilling af statistikken på kulturområdet.

Kulturstatistikken afspejler et bredt kulturbegreb, der foruden traditionelle kulturområder som musik, scenekunst, museer mv. også omfatter fx idræt samt zoologiske haver og botaniske anlæg. Centralt for disse statistikker er begrebet kultur-emne, som er defineret efter UNESCOs struktur men tilpasset danske forhold.

Danmarks Statistik har i mange år udarbejdet statistik om scenekunst, museer og biografer/film. I 2010 besluttede Kulturministeriet som led i en styrkelse af dokumentationen på kulturområdet, at samle kulturstatistikken ét sted og indgik derfor et samarbejdsprojekt med Danmarks Statistik. Formålet var bl.a. at styrke tilgængeligheden, formidlingen og kvaliteten af data. Som led i samarbejdsprojektet etablerede Danmarks Statistik *Kultur* som selvstændigt statistikområde, der samlede eksisterende statistikker fra Kulturministeriet og Danmarks Statistik og udviklede nye statistikker.

Kulturstatistikken kan anvendes til kvalificering, nuancering og understøttelse af den kulturpolitiske og erhvervspolitiske debat. Statistikken omfatter i dag mange forskellige små og store områder, og der pågår til stadighed et arbejde med at skabe en mere sammenhængende statistisk belysning og formidling, herunder denne publikation.

Publikationen indledes med et temakapitel, som for biblioteker, teatre og musikskoler viser eksempler på mulighederne for at illustrere og analysere geografisk fordelte data. Derefter følger kortfattede præsentationer af statistikkerne for de enkelte kulturområder i følgende kapitler: Økonomi og erhverv; Kulturarv; Biblioteker, litteratur og bøger; Medier; Film og biografer; Scenekunst og musik; og Idræt og fritid. I et afsluttende bilag er vist en oversigt over kulturemnerne og deres indbyrdes kategorisering og en samlet oversigt over Danmarks Statistiks kulturstatistikker. Desuden indeholder bilaget en række henvisninger til andre aktuelle og relevante kilder til belysning af kulturområdet.

Publikationen er udarbejdet af en redaktionsgruppe bestående af fuldmægtig Henrik Huusom, vicekontorchef Claus W. Andersen, fuldmægtig Berit Taul, specialkonsulent Thomas Lauterbach og studentermedhjælper Sofie S. Bringstrup. Afdelingslederne Ea Lahn Mittet og Kamilla Elkjær har udarbejdet publikationens figurer.

Danmarks Statistik, marts 2017

Jørgen Elmeskov, rigsstatistiker
Claus W. Andersen, vicekontorchef

Preface

This is the second edition of an annual publication aiming at providing a coherent, manageable and easily available overview of the statistics relating to the area of culture by presenting selected results.

Today, attention is increasingly focused on cultural life and the direct and derived interaction of the creative sectors with other industries and other communities. This publication applies a broad concept of culture that includes e.g. sports as well as zoological and botanical gardens in addition to traditional cultural domains as music, performing arts, museums, etc. The central concept of cultural domains is defined by UNESCO's structure but adapted to Danish conditions.

During a number of years, Statistics Denmark has compiled statistics on the performing arts, museums and cinemas/movies. In 2010, The Ministry of Culture decided to consolidate the production of statistics on culture to *inter alia* enhance documentation. A joint project with Statistics Denmark was initiated in 2010 with the objective of strengthening accessibility, dissemination and quality of data. As a part of the project, existing statistics were gathered from the Danish Ministry of Culture and new statistics were developed.

Cultural statistics can be used in qualifying, differentiating and underpinning the debate on policies relating to culture and business. Today, the statistics comprise a great variety of small as well as large areas, and work is continuously in progress on creating a more coherent statistical analysis and dissemination of the area of culture, including the present publication.

The publication starts off with a thematic chapter that for libraries, theaters and music schools shows examples of the options for illustrating and analyzing geographically distributed data. Next, a number of chapters give brief presentations of the statistics covering the individual areas of culture in the following chapters: Economy and business structure; Cultural heritage, Libraries, Literature and books; Media; Movies and cinemas, Performing arts and music; and Sports and leisure. The Annex at the back of the publication provides an overview of the cultural subjects and their mutual categorization as well as a summary of the cultural statistics compiled by Statistics Denmark. The Annex also contains a range of references to other current and relevant sources for analysing the area of culture.

The publication was prepared by an editorial group consisting of Henrik Huusom, Head of Section; Claus W. Andersen, Deputy Head of Division; Berit Taul, Head of Section; Thomas Lauterbach, Senior Adviser; and Sofie S. Bringstrup, Student. Senior Head Clerks Ea Lahn Mittet and Kamilla Elkjær prepared the diagrams in the publication.

Statistics Denmark, March 2017

Jørgen Elmeskov, Director General
Claus W. Andersen, Deputy Head of Division

Indholdsfortegnelse

Sammenfatning	6
1. Kultur på landkortet	9
1.1 Kulturtilbud fordelt på geografi.....	9
1.2 Børn og unges teaterbesøg.....	10
1.3 Afstand til biblioteker	11
1.4 Musikskoleundervisning i forskellige landsdele	14
1.5 Biografer og film	16
2. Økonomi og erhverv	18
2.1 Offentlige kulturpenge	18
2.2 Virksomheder og arbejdsmarked.....	20
2.3 Uddannelse	23
2.4 Forskning og udvikling.....	24
3. Kulturarv	26
3.1 Museer	26
3.2 Zoologiske anlæg og botaniske haver.....	27
3.3 Fredede bygninger og fortidsminder.....	28
3.4 Arkiver	29
4. Biblioteker, litteratur og bøger	31
4.1 Folkebiblioteker	31
4.2 Forskningsbiblioteker	32
4.3 Bogproduktion	32
5. Medier.....	35
5.1 Trykte medier	35
5.2 Elektroniske medier.....	37
5.3 Internet	38
6. Film og biografer	41
6.1 Film	41
6.2 Biografer.....	43
7. Scenekunst og musik	44
7.1 Scenekunst.....	44
7.2 Musikrettigheder	45
7.3 Musikskoler	47
8. Idræt og fritid	49
8.1 Idræt og fritid	49
English Summary	51
Bilag53	
Kulturstatistik hos Danmarks Statistik	53
Kulturemner.....	54
Andre relevante kilder	55

Sammenfatning

Overblik over kulturstatistik

Formålet med denne publikation er, at kvalificere, nuancere og understøtte den kultur- og erhvervspolitiske debat. Publikationen skal ved hjælp af udvalgte resultater fungere som en samlet, oversigtlig og let tilgængelig fremstilling af statistikken på kulturområdet.

Geografisk fordelte data for teatre, biblioteker, musikskoler og biografer

Publikationen indledes med et temakapitel, som viser eksempler på Danmarks Statistiks geografiske fordelte kulturdata og mulighederne for fx kortanalyser.

Afsnittet om teatre omhandler sammenhængene mellem børn og unges teaterforbrug og de lokale udbud rettet mod denne gruppe. Hvor voksne primært køber billetter til teaterforestillinger i de større byer, så er en stor del af forestillingerne for børn og unge turnéproduktioner, som kommunerne har købt til opførelse på skoler og biblioteker.

Afsnittet om bibliotekerne kvantificerer, hvor tæt filialerne ligger på de potentielle brugere og viser sammenhængene mellem afstanden til nærmeste bibliotek, befolkningstæthed og låneradfærd. Ca. hver sjette dansker bor mindre end 500 meter fra en biblioteksfilial, knap 40 pct. bor i op til en kilometers afstand og mere end 55 pct. bor inden for 1.500 meter fra nærmeste bibliotek.

Afsnittet om musikskoler beskriver, hvor i landet instrumentundervisning er mest udbredt og hvilke instrumenter, der er favoritten i de forskellige kommuner. Klaver er det mest populære instrument i over tre fjerdedele af landets kommuner, mens akustisk guitar er mest populært i 17 af kommunerne. Kun fire kommuner havde i 2015/2016 et andet instrument på førstepladsen, nemlig slagtøj, sang og violin.

Endelig beskriver afsnittet om biografer de forskellige landsdeles filmpræferencer i forhold til bl.a. danske og internationale film. Der er en del lokale variationer og ændringer fra år til år mellem landsdelene i de ti mest sælgende film. Kun *Flaskepost fra P* var i 2016 med på top ti i alle landsdele, mens halvdelen af de ti mest sælgende film var med på top ti-listen i samtlige landsdele i 2015.

Økonomi og erhvervsstruktur

De offentlige bevillinger til kulturelle aktiviteter for 2016 var på 23,3 mia. kr. og dette var et svagt fald i forhold til året før. Idræt (20 pct.), radio og tv (19 pct.), og biblioteker (15 pct.) blev tildelt relativt mest. De statslige bevillinger udgjorde ca. 56 procent af de offentlige midler til kulturelle aktiviteter, mens kommunerne stod for de resterende 44 pct. Staten og kommuner støtter forskellige kulturemner.

I 2014 var antallet af jobs inden for den kulturelle sektor omkring 145.000, svarende til 82.000 fuldtidsstillinger. Antallet af arbejdssteder var næsten 22.000. Omkring 2.600 nye virksomheder blev etableret i den kulturelle sektor, heraf næsten halvdelen i København og hovedstadsområdet.

Kulturarv

I 2015, var det samlede besøgstal for danske museer 16,2 millioner. Af de 254 museer, der indgår i statistikken, er 130 støttet af staten. Museer, som er støttet eller ejet af staten, havde 12,7 millioner besøgende i 2015, svarende til næsten 80 procent af det samlede besøgstal. Zoologiske haver, akvarier og botaniske haver havde i alt 4,9 millioner besøgende.

Der er 7.200 fredede bygninger i Danmark. 38 procent af disse bruges til beboelse, 21 procent bruges til byerhverv og industri, og 14 procent er landbrugsbygninger. Den resterende del af de fredede bygninger bruges til kulturelle, uddannelsesmæssige eller andre formål.

30 procent af 32.200 fortidsminder i Danmark er placeret i Region Midtjylland, mens kun 11 procent af fortidsminderne er placeret i Region Hovedstaden. Den geografiske fordeling af de gamle fortidsminder er den modsatte af fordelingen af fredede bygninger.

Den samlede beholdning af arkivalier i Rigsarkivet var 451.000 hyldemeter og mængden af modtagne arkivalier var 11.300 hyldemeter, mens antallet af medarbejdere svarede til 218 fuldtidsstillinger i 2014. Stads- og lokal-arkiverne havde i 2015 en samlet beholdning af arkivalier på 257.000 hyldemeter og modtog i løbet af året 6.200 hyldemeter arkivalier.

Biblioteker, litteratur og bøger Bibliotekernes udlån af trykte bøger var 26,8 mio. i 2015, et fald på 3 procent i forhold til året før. Denne udvikling opvejes i et vist omfang af en stigning i udlånet af elektroniske materialer.

Bogproduktionen i 2015 var på 21.000 titler, hvoraf 63 procent var kommercielle udgivelser. 64 procent af bøgerne er udgivet som trykte bøger, mens 36 pct. offentliggøres som e-bøger mv.

Medier Oplaget af dagblade har været faldende siden 2008. På hverdage var det samlede oplag i 2014 1,7 millioner og søndagsoplaget var på 1,1 millioner. Disse tal repræsenterer et fald fra 2007 på henholdsvis 36 og 38 pct. Læsertallene for trykte dagblade faldt fra 2.760.000 i 2010 til 2.034.000 i 2015, svarende til et fald på 26 pct. Faldet er afhængigt af dagbladstypen; således faldt tabloidavisernes læsertal med 51 pct. i perioden, mens de regionale dagblade faldt med 33 pct.

Den gennemsnitlige dansker ser tv 172 minutter eller næsten 3 timer hver dag, og antallet af husstande, der kan modtage mere end 50 tv-kanaler er tredoblet fra 2008 til 2015. Den daglige radiolytning i 2015 var på 127 minutter om dagen.

49 procent af internetbrugere i alderen mellem 18 og 89 har streamet film og tv-programmer, mens 60 procent har streamet musik.

Film og biografer I 2016 var antallet af solgte billetter til film i danske biografer 13 mio. Danmark har 163 biografer med i alt 61.000 sæder. Den mest populære film i 2016 var *Flaskepost fra P*, der solgte 688.000 billetter.

Scenekunst og musik Tilskuertallet på landets teatre lå på 2,9 millioner for sæsonen 2015/2016, hvilket er på niveau med tilskuertallet i den foregående sæson. Det samlede antal teaterproduktioner i 2015/2016 var 891, en stigning fra 858 i den foregående sæson.

Salget af musikrettigheder for musik-streaming og downloads i 2015 var 378 mio. Streaming udgør 86 procent af det digitale salg af musik, en stigning fra 47 procent i 2012.

I sæsonen 2015/2016 var der knap 50.700 elever, der modtog instrument- og sangundervisning på musikskolerne i Danmark. 44 procent var mandlige elever og 56 procent piger og unge kvinder. Klaver, akustisk guitar, slagtøj og sang var i lighed med de foregående år de mest populære instrumenter.

Idræt og fritid Det samlede medlemstal i danske ungdoms-, idræts- og friluftorganisationer i 2015 var 4,3 millioner, hvoraf de tre største idrætsorganisationer – Dansk Idrætsforbund, Danske Gymnastik & Idrætsforeninger og Dansk Firmaidrætsforbund tegner sig for 3,8 millioner medlemmer.

Fakta om publikationen

Kultur 2016 er anden udgave af Danmarks Statistiks årlige kulturpublikation. Foruden at give en samlet fremstilling af kulturområdet, fungerer publikationen tillige som en indgang til de mere detaljerede resultater i Statistikbanken. Desuden sker der løbende en publicering af resultater via Danmarks Statistiks hjemmeside og i Nyt fra Danmarks Statistik. Et stort talmateriale kan gratis tilgås via over 200 tabeller i Statistikbanken.

Tallene på kulturområdet er baseret på forskellige metode- og datagrundlag, der er nærmere beskrevet i de enkelte statistikdokumentationer, som kan findes på linket

www.dst.dk/da/Statistik/dokumentation/statistikdokumentation.

Danmarks Statistik udfører serviceopgaver på basis af vores omfattende datamateriale. Det kan fx være specialkørsler, der indeholder mere detaljerede og geografisk fordelte oplysninger, viser andre kombinationer af data, eller på anden vis er tilpasset særlige behov.

1. Kultur på landkortet

*Eksempler på analyser
på geografisk
fordelte data*

I dette kapitel ser vi på geografiske forskelle inden for teater, musikskoler, folkebiblioteker og biografer. De fire områder er udvalgt, da de er tæt på danskernes hverdag. Den geografiske fordeling er baseret på adresse- og aktivitetsoplysninger i eksisterende statistikregistre.

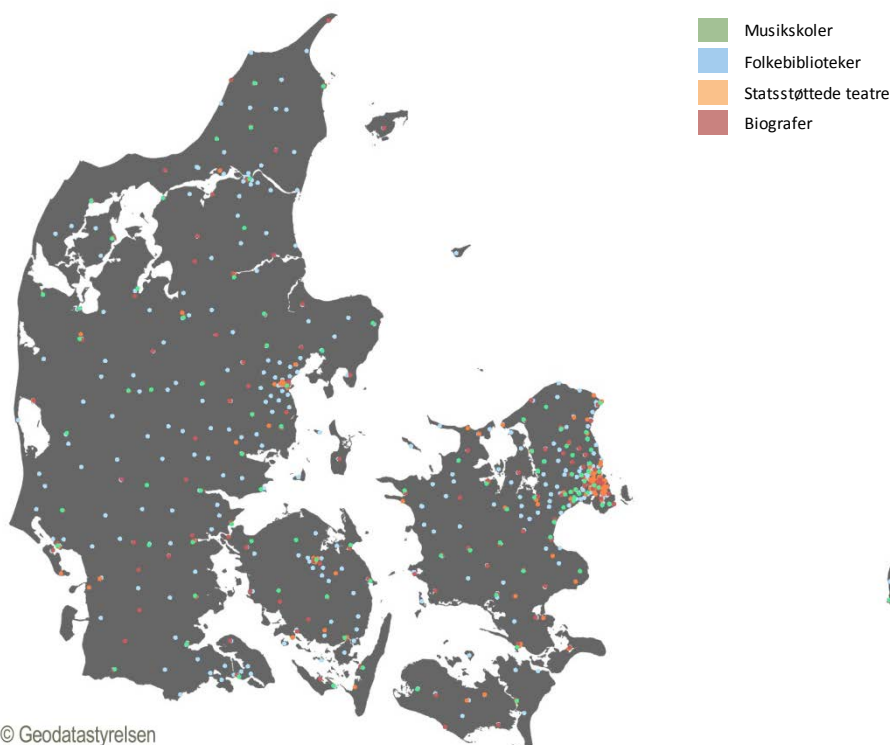
Kapitlet viser den geografiske fordeling af statsstøttede teatre, musikskoler, folkebiblioteker og biografer i Danmark og relaterer placeringen af disse til befolkningsgrundlaget. Dertil kommer fire afsnit, der behandler den geografiske dimension for hvert af de udvalgte kulturområder.

Afsnittet om teatre omhandler sammenhængene mellem børn og unges teaterforbrug og de lokale udbud rettet mod denne gruppe. Afsnittet om bibliotekerne kvantificerer, hvor tæt filialerne ligger på de potentielle brugere og viser sammenhængene mellem afstanden til nærmeste bibliotek, befolkningstæthed og låneradfærd. Afsnittet om musikskoler beskriver, hvor i landet instrumentundervisning er mest udbredt og hvilke instrumenter, der er favoritten i de forskellige kommuner. Og endelig beskriver afsnittet om biografer de forskellige landsdeles filmpræferencer i forhold til bl.a. danske og internationale film.

1.1 Kulturtilbud fordelt på geografi

Nedenstående kort viser placeringen af landets ca. 400 biblioteksfilialer, 220 statsstøttede teatre, 160 biografer og knap 100 musikskoler.

Figur 1.1 Placering af musikskoler, folkebiblioteker, statsstøttede teatre og biografer 2016

Anm.: Enkelte folkebiblioteksfilialer mangler på kortet da det ikke har været muligt at skaffe alle adresser. For musikskolerne er det hovedadresserne, der er angivet på kortet.

Placeringen af kortets knap 900 biblioteksfilialer, statsstøttede teatre, biografer og musikskoler viser, at kulturtilbud er tilgængelige i det meste af landet, og at udbuddet følger befolkningsmønstrene. Musikskoler og biblioteker er kommunale opgaver og disse tilbud findes derfor i alle kommuner. Biograferne har en jævn geografisk udbredelse med en tendens til større koncentration omkring de store byer og en lav dækning i det vestlige Jylland. Endelig er der en tendens til at de statsstøttede teatre er koncentreret omkring de store byer København, Aarhus og Odense.

Det skal bemærkes, at ikke alle teatermarkeringerne på kortet afspejler en egentlig scene eller teaterhus, men fx kan være den administrative adresse for et turnéteater. Den turnerende del af scenekunsten udgør en væsentlig del af den statsstøttede teateraktivitet. Fx stod turnéproduktioner for knap 30 pct. af tilskuertallet på statsstøttede og statsligt godkendte teatre i sæsonen 2015/2016.

I det følgende afsnit vises den geografiske fordeling af tilskuerne.

1.2 Børn og unges teaterbesøg

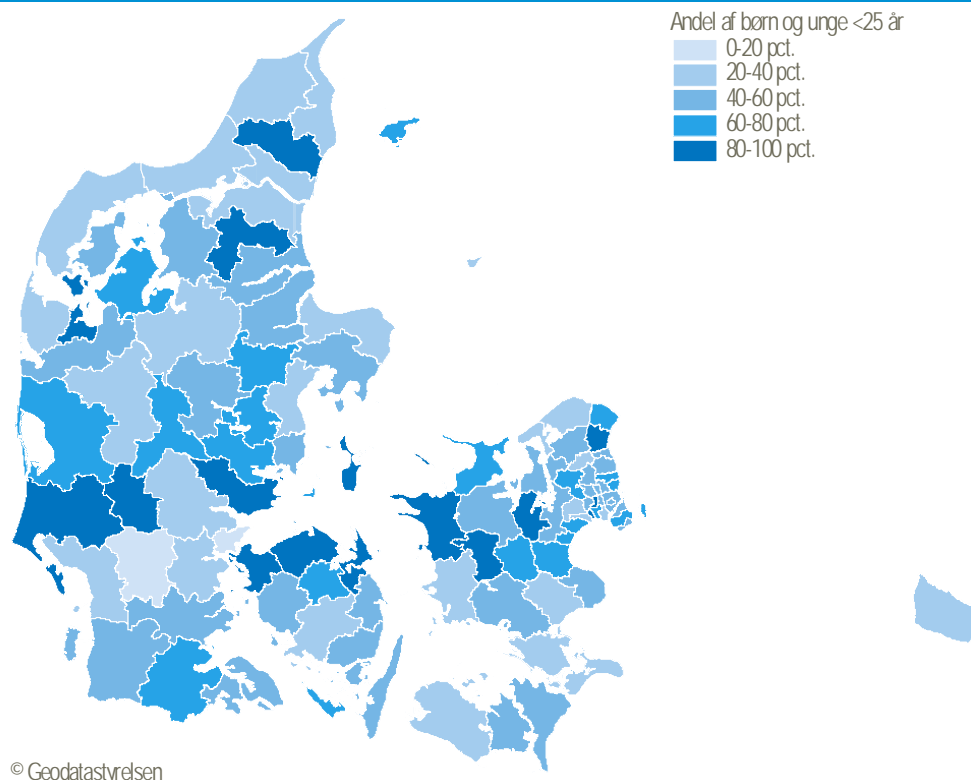
Selvom den største del af aktiviteten inden for scenekunst sker i de store byer, så er der en tendens til, at børn og unges teateroplevelser finder sted tættere på hjemmet end for de voksnes vedkommende. Hvor de voksne teatergængere primært køber billetter til teaterforestillinger i de større byer, så er en stor del af forestillingerne for børn og unge turnéproduktioner, som kommunerne har købt til opførelse på skoler og biblioteker.

Hver fjerde tilskuer til scenekunst er under 25 år

Der strømmer mange tilskuere til teaterforestillinger i de store byer, men for unge er den geografiske fordeling mere jævnt fordelt. Lidt mere end hver fjerde tilskuer er børn og unge under 25 år. Med 2,9 mio. tilskuere i sæsonen 2015/2016 svarer det til, at 786.000 tilskuere var børn og unge under 25 år. De største byer har den største teateraktivitet og de store byer trækker især voksne tilskuere fra oplandet. København står for 40 pct. af landets samlede tilskuertal for voksne. Denne tendens er knap så udtalt for børn og unge under 25 år, hvor Københavns teatre trak 35 pct. af de unge tilskuere.

Nedenstående kort viser andelen af børn og unge under 25 år af det samlede tilskuertal i hver kommune.

Figur 1.2 Børn og unges andel af samlet tilskuertal i pct. Sæson 2015/2016

Kommuner med en andel af børn og unge over 50 pct. af tilskuertallet ligger ofte i en vis afstand til de store byer. København, Aarhus og Ålborg ligger i den lavere ende af skalaen, mens Odense har relativt flere unge tilskuere. Kortet dækker også over, udbuddet af statsstøttede teaterproduktioner i visse kommuner udelukkende er rettet mod et yngre publikum.

Tre ud af ti produktioner er målrettet børn og unge

I sæsonen 2015/2016 var tre ud af ti produktioner målrettet børn og unge under 25 år. Ser man på fordelingen af stationære og turnerende produktioner, så er halvdelen af de turnerende produktioner målrettet det yngre publikum, mens kun to ud af ti produktioner på stationære scener er tænkt til børn og unge.

Kommunerne køber børn og unges teaterbilletter

Tre ud af fire turnéproduktioner målrettet børn og unge var i 2015/2016 afregnet som købte forestillinger uden billetsalg, hvor fx en kommune køber en forestilling, der bliver vist et antal gange på kommunens skoler etc. Børn og unges tendens til i højere grad end voksne at gå i teateret uden for de store byer hænger sammen med at produktioner målrettet et yngre publikum i højere grad end for voksne er turnéer og købte forestillinger uden billetsalg til fx skoler og biblioteker.

1.3 Afstand til biblioteker

Hvor mange bor tæt på et bibliotek?

Et af de kulturtilbud, der er tættest på borgernes hverdag, er bibliotekerne. Præcis hvor tæt på, har vi beregnet ved at se, hvor mange mennesker der bor inden for hhv. 500, 1.000 og 1.500 meter fra den nærmeste af landets ca. 400 biblioteksfilialer. Metoden er illustreret ved Ålborg kommune neden for. I Ålborg kommune bor ca. 20 pct. af befolkningen mindre end 500 meter fra det nærmeste bibliotek. Hvis vi øger afstand fra hjem til bibliotek til 1.000 meter, så er andelen af den dækkede befolkning knap 50 pct. og over 60 pct. af ålborgenserne bor inden for en afstand af 1500 meter fra det nærmeste bibliotek.

Figur 1.3 Husstande indenfor afstande på 500, 1.000 og 1.500 meter af biblioteksfilialer i Ålborg (udsnit)

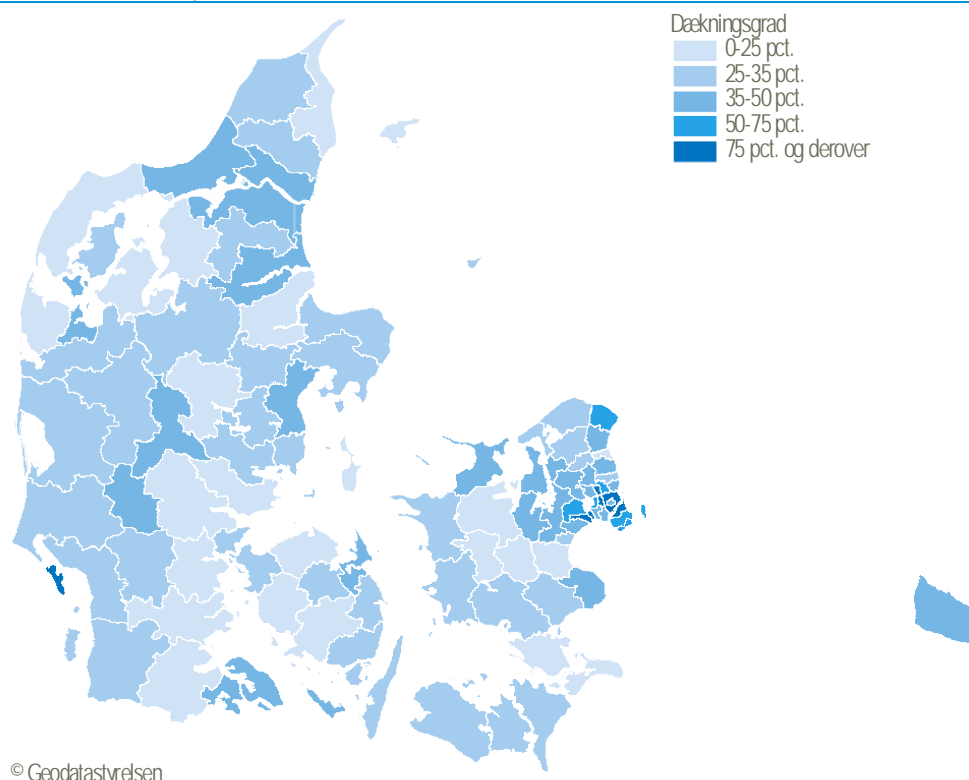

Kort er erstattet i forhold til oprindelig version.

På kortudsnittet er biblioteksfilialerne placeret i midten af de røde cirkler, mens de nærmeste husstande er markeret med forskellige farver. Den røde cirkel omfatter alle husstande indenfor en radius af 500 meter fra filialen og den grønne ring viser husstande, der er placeret mellem 500 og 1.000 meter fra filialen. Endelig er med blå farve markeret alle de husstande, der ligger mellem 1.000 og 1.500 meter fra en given biblioteksfilial.

Hvis vi udvider analysen til hele landet, så bor ca. hver sjette dansker (15 pct.) mindre end 500 meter fra en biblioteksfilial, knap 40 pct. bor i op til en kilometers afstand og mere end 55 pct. bor inden for 1.500 meter fra nærmeste biblioteksfilial.

Figur 1.4 Andel af befolkning, der bor inden for 1.000 meter fra nærmeste biblioteksfilial

Der er store variationer i de viste dækningsgrader, dvs. andelen af befolkningen, som bor indenfor 1.000 meter af en biblioteksfilial. Generelt er de højest i Hovedstadsområdet og lavest i Sydjylland, Fyn samt Vest- og Sydsjælland¹. Tabellen nedenfor viser fordelingen af dækningsgrader for landsdelene for de forskellige afstande, samt befolkningstætheden og gennemsnitlige lånevaner mht. fysiske og elektroniske materialer.

Tabel 1.1 Dækningsgrader, befolkningstæthed og låneradfærd, fordelt efter landsdele

	Dækningsgrad ¹			Befolknings- tæthed	Lån af fysiske materialer	Downloads e-bøger
	500 m 1.000 m 1.500 m					
	pct.					
Hele landet	15	40	55	132	6,2	0,46
Byen København	36	88	100	4 123	5,5	0,43
Københavns omegn	21	52	77	1 564	7,5	0,51
Nordsjælland	13	38	57	313	7,4	0,49
Bornholm	21	44	56	68	6,8	0,37
Østsjælland	12	35	51	299	6,8	0,53
Vest- og Sydsjælland	11	27	40	90	5,5	0,35
Fyn	10	27	42	140	6,1	0,41
Sydjylland	10	27	41	82	5,8	0,48
Østjylland	10	28	45	147	6,0	0,51
Vestjylland	12	30	43	59	6,5	0,51
Nordjylland	14	34	46	74	5,9	0,41

¹ Dækningsgraden ved fx 500 meter er den andel af kommunens befolkning, der bor nærmere end en halv kilometer fra den nærmeste biblioteksfilial.

¹ I enkelte kommuner overstiger dækningsgraden 100 pct. Det skyldes, at beregningerne kan inkludere borgere, der bor tættest på en filial i nabokommunen.

Sammenlignes de landsdelsvise tal med befolkningstætheden (indbyggere pr. km²), så er den samlede dækningsgrad ved 500 meters filialafstand på 15 pct. og befolkningstætheden er 132 indbyggere pr. km². København har både den største befolkningstæthed og dækningsgrad mht. biblioteker, mens der for resten af landet er knapt så tydeligt et mønster. Selvom fx Nordjylland er blandt de mest tyndtbefolkede landsdele, så er dækningsgraden højere end i mere tætbefolkede landsdele som Øst- og Nordsjælland.

Ingen klar sammenhæng mellem dækningsgrad og lånevaner

Hvis vi ser bort fra København, så er der en tendens til at jo højere dækningsgraden er, jo større er udlånet af de fysiske materialer pr. indbygger. Omvendt er der ikke et klart mønster i sammenhængen mellem afstand til filialerne og antal downloads af e-bøger. København har på samme tid den højeste dækningsgrad og det laveste udlån af fysiske materialer pr. indbygger, men for Københavns Omegn er både dækningsgrad samt fysisk og elektronisk udlån høje. Vest- og Sydsjælland ligger i bunden mht. både dækningsgrad og udlånsaktivitet, så koblingen mellem geografi og biblioteksvaner er mere kompliceret end hvad tabellen lægger op til.

1.4 Musikskoleundervisning i forskellige landsdele

Musikskoleundervisning er en kommunal opgave, der naturligt er spredt over hele landet². I den seneste sæson 2015/2016 var i alt 74.400 personer tilmeldt undervisning på landets musikskoler, svarende til 11 pct. af eleverne i grundskolen, som er den primære målgruppe. Antallet af elever til instrumentundervisning (inkl. sang), som var 50.700, og disse udgør 7 pct. af eleverne i grundskolen.

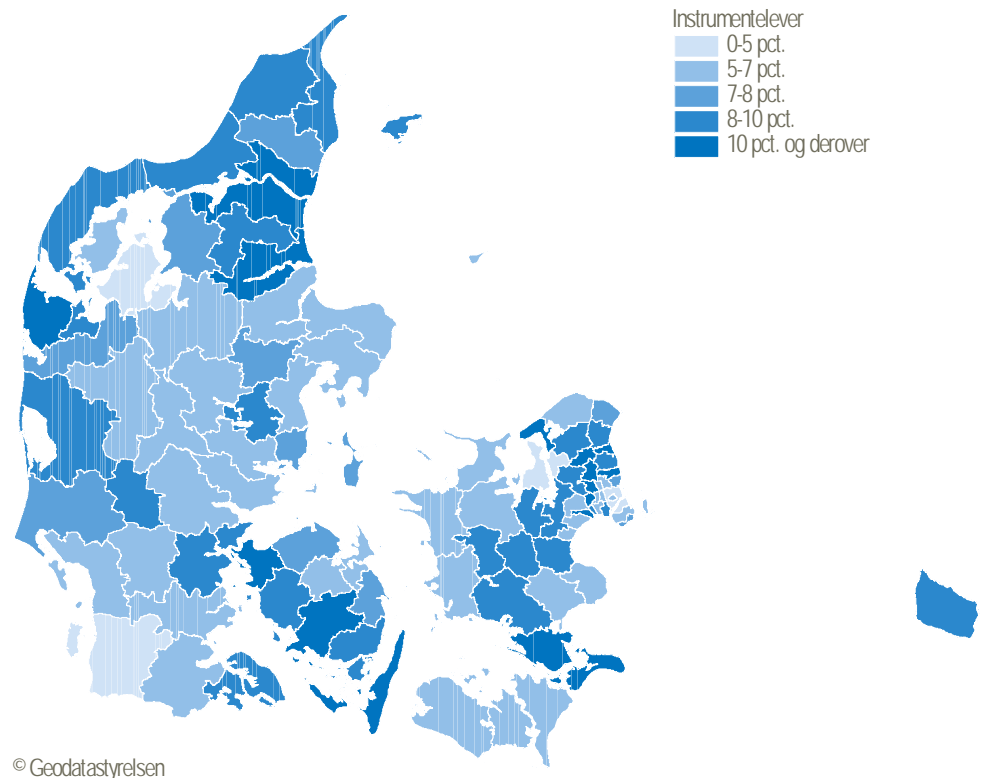
Relativt lav musikskoletilslutning i de store byer

Instrumenteleverne udgør forskellige andele af grundskoleeleverne i landets kommuner. De højeste andele af musikskolelever findes på Ærø, Langeland, Hørsholm, Furesø og Lyngby-Taarbæk kommuner (fra 14 til 17 pct.), mens der er længst mellem musikskoleeleverne i København (1,8 pct.). Ser vi på landsdelene, finder vi den laveste musikskoleelevandel i Byen København (2,9 pct.), mens musikskolerne i Nordjylland (9,8 pct.), Nordsjælland og Bornholm (begge 9,1 pct.) havde de største elevandele.

² Små ø-kommuner som Samsø, Læsø og Fanø har et kommunalt samarbejde med musikskolen i nabokommunen.

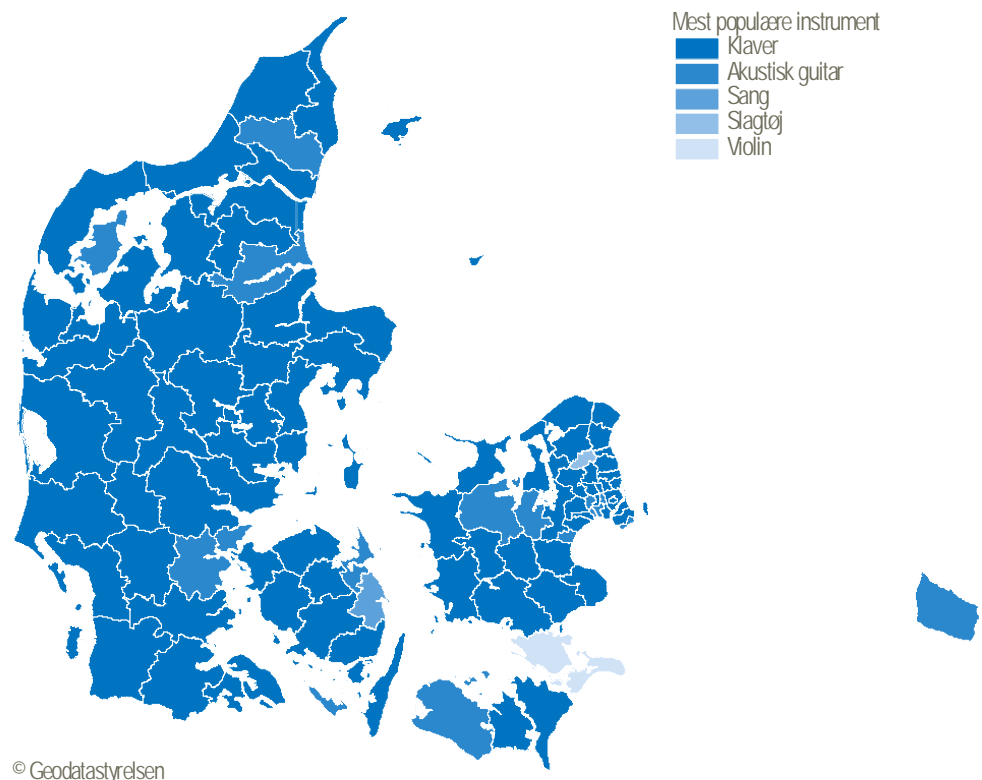
Figur 1.5 Instrumentelevers andel af alle børn i grundskolen. Sæson 2015/2016

*Klaver er mest populært
– men ikke overalt*

Klaver er det mest populære instrument samlet set og omfatter 29 pct. af instrumenteleverne. Klaver er også det mest populære instrument i over tre fjerdedele af kommunerne. Akustisk guitar er det mest populære instrument blandt eleverne i 17 af landets kommuner. Kun fire af kommunerne havde i 2015/2016 et andet instrument på førstepladsen, nemlig slagtøj, sang og violin.

Figur 1.6 Mest populære instrument på musikskolerne. Sæson 2015/2016

1.5 Biografer og film

Det samlede billetsalg for landets 163 biografer var på 13 mio. billetter i 2016. Det svarer til et billetsalg på 2,3 stk. per indbygger. De danske spillefilm sælger i gennemsnit flere billetter end udenlandske film. På landsplan udgjorde danske film kun 16 pct. af de foreviste film, mens danske film tegnede sig for 21 pct. af billetsalget.

Danske film er ikke så populære i de store byer

Der er en tendens til, at danske films andel af de solgte billetter er lavere i Hovedstadsområdet og Aarhus end i resten af landet. På samme måde er de danske films andel af det samlede billetsalg højest i Jylland (bortset fra Østjylland), samt på Bornholm. Sydjylland er speciel, idet andelen af foreviste danske film (14 pct.) er den næstlaveste blandt landsdelene, mens den danske andel af billetsalget (27 pct.) ligesom i Vestjylland.

Tabel 1.2 Biografnøgletal efter landsdel. 2016

	Biografer	Sæder	Solgte billetter pr. indbygger	Sæder pr. 1.000 indbyggere	Solgte billetter pr. sæde	Andel danske billetter	Andel danske foreviste film
	antal	1.000	antal /cap.			pct.	
Hele landet	163	61	2,3	10,7	212	21,0	16,0
Byen København	16	12	4,2	16,6	256	13,3	15,7
Københavns omegn	12	7	2,8	12,4	229	18,1	15,5
Nordsjælland	17	4	1,6	9,4	172	22,1	13,6
Bornholm	3	1	1,8	13,1	138	25,0	16,4
Østsjælland	5	1	1,7	5,9	289	24,1	16,0
Vest- og Sydsjælland	22	6	1,7	9,8	171	26,6	16,7
Fyn	17	6	2,1	11,2	183	25,1	16,0
Sydjylland	19	6	1,8	8,1	224	27,0	14,2
Østjylland	20	9	2,2	10,3	212	20,6	15,4
Vestjylland	11	4	1,9	10,4	185	27,4	16,1
Nordjylland	21	5	1,8	9,3	195	25,6	16,6

København er en biograf-by

Ikke overraskende ses en stor kapacitet i København i form af 12.440 sæder eller godt 20 pct. af Danmarks samlede antal biograf-sæder. Det svarer til knap 17 sæder pr. 1.000 indbyggere eller mere end halvanden gang så meget som landsgennemsnittet på 11 sæder pr. 1000 indbyggere. Med knap 260 solgte billetter pr. sæde er belægningsgraden i København også væsentligt over landsgennemsnittet på 212.

Der er relativt få biograf-sæder i Østsjælland, der dog har landets højeste belægningsgrad med knap 290 solgte billetter pr. sæde. Bornholm stikker en smule ud fra de øvrige landsdele ved at have relativt mange sæder pr. 1.000 indbyggere (13 stk.), men et lavt billetsalg pr. sæde (138 stk.). Generelt er der relativt mange sæder pr. indbyggere i og nær de store byer. Dette indikerer sammen med billetsalget pr. indbygger, at biograferne i lighed med teatrene trækker publikum fra et større opland.

*Lokale forskelle
i populære film*

I 2016 var *Flaskepost fra P* og *Klassefesten 3: Dåben* de mest populære biograf-film, og de stod for hhv. 5 pct. og 4 pct. af det samlede billetsalg. *Flaskepost fra P* var den mest sete film i alle landsdele bortset fra i København og i Vestjylland, hvor hhv. *The Revenant* og *Klassefesten 3: Dåben* var de mest populære. Der er en del lokale variationer og ændringer fra år til år mellem landsdelene i de ti mest sælgende film. Kun *Flaskepost fra P* var i 2016 med på top ti i alle landsdele, mens halvdelen af de ti mest sælgende film var med på top ti-listen i samtlige landsdele i 2015. I 2015 var James Bond-filmen *Spectre* den mest sete film i alle landsdele og den stod i snit for 6 pct. af billetsalget. Top ti-filmenes andele af det samlede billetsalg ligger i gennemsnit på 29 pct. og svinger fra 26 pct. i Københavns By til 34 pct. i Østsjælland. Det københavnske biografmarked omfatter således både storsælgerne *The Revenant* og *Flaskepost fra P* og en bredere fordeling af billetsalget ud over et større filmudvalg.

2. Økonomi og erhverv

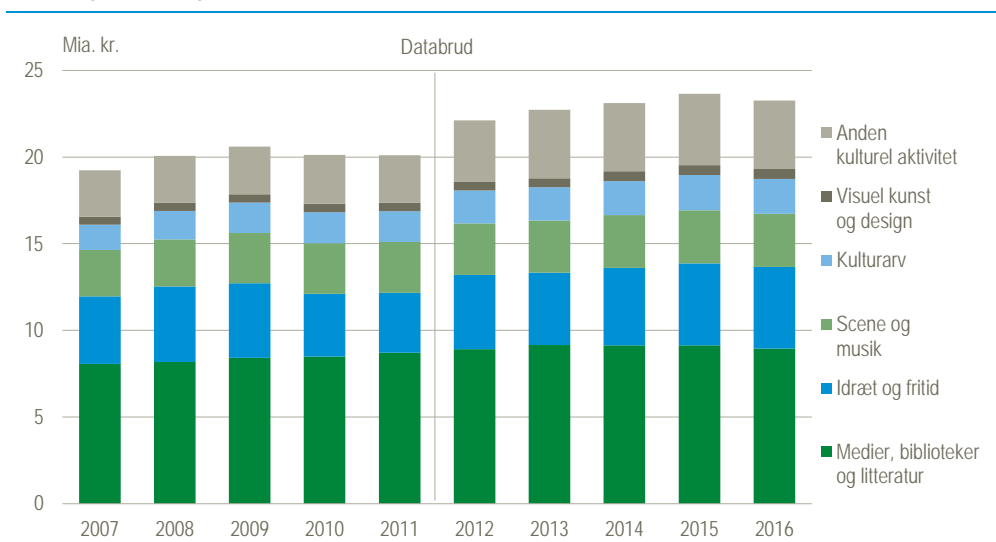
Statistikken om kulturlivets økonomi og struktur giver bl.a. svar på, hvor mange offentlige midler, der går til forskellige kulturermer, som fx musik eller museer. Desuden kan statistikken bruges til at beskrive modtagerne af kulturpengene. Det er også muligt at få beskrevet fordelingen af virksomheder inden for kulturen og det tilhørende arbejdsmarked, herunder beskæftigelsen for personer uddannet inden for kunst og kultur. Endelig kan man se, hvor mange ressourcer universiteter og højere læreanstalter anvender til forskning og udvikling inden for kulturområdet.

2.1 Offentlige kulturpenge

Statslige og kommunale bevillinger på 24 mia. kr.

De offentlige kulturbevillinger for 2016 udgør i alt 23,3 mia. kr. svarende til et fald på 1,6 pct. fra året før. Bevillingernes størrelse og fordeling har været stabil over årene og afspejler den politisk fastlagte fordeling af kulturmidlerne. Der skete en større ændring i 2012, da bl.a. folkeoplysning og folkehøjskoler blev flyttet til Kulturministeriet som resultat af en ressortomlægning efter regerings skiftet i 2011, hvorfor bevillingerne før og efter omlægningen ikke kan sammenlignes.

Figur 2.1 Offentlige bevillinger til kultur

Anm.: Databrud som følge af ressortomlægninger efter regeringsdannelsen i 2011. Kulturministeriet fik overdraget området med folkeoplysning og folkehøjskolerne fra Ministeriet for Børn og Undervisning, og slotte og kulturejendomme blev flyttet fra Finansministeriet til Kulturministeriet. Endelig blev de videregående kunstneriske uddannelser flyttet fra Kulturministeriet til Ministeriet for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelser, men bevillingerne til disse er stadig omfattet af denne opgørelse.

Kilde: www.statistikbanken.dk/BEVIL02.

Kulturbevillingerne udgør 2-3 pct. af de samlede offentlige budgetter

De kommunale bevillinger til kultur er i 2016 på 10,1 mia. kr. hvilket svarer til 2,9 pct. af kommunernes samlede drifts- og anlægsbudgetter. De statslige bevillinger omfatter finanslovsbevillinger, udlodningsmidler (tips) og licensmidler, og ligger for 2016 på 13,1 mia. kr. Det svarer til knap 1,9 pct. af statens budgetterede udgifter for 2016. Kommunernes andel af de offentlige kulturbevillinger er faldet fra 45 pct. i 2015 til 44 pct. i 2016, og andelen af de statslige kulturbevillinger er steget fra 55 pct. til 56 pct.

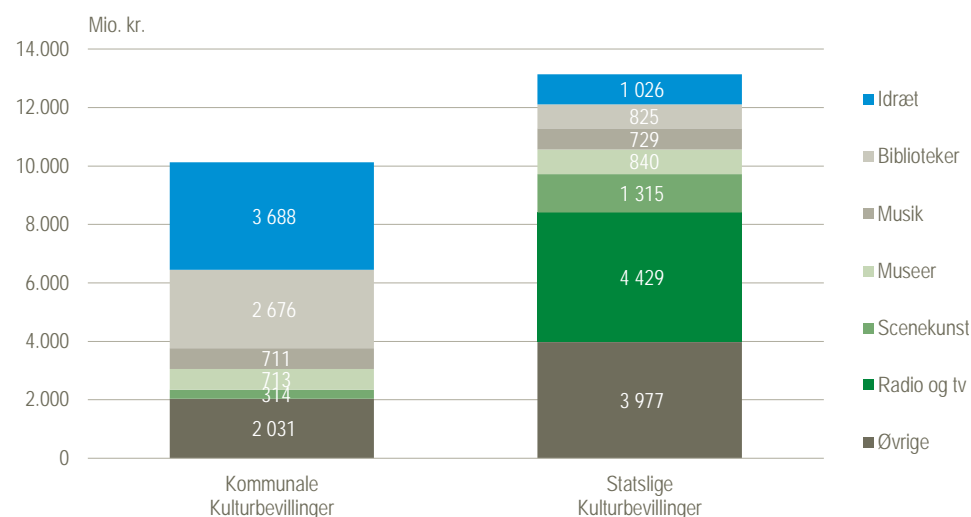
Kulturbevillinger svarer til 4.080 kr. pr. dansker

Kulturbevillingerne svarer for 2016 til 4.078 kr. pr. dansker. Til sammenligning var danske husstandes gennemsnitlige forbrug af varer og tjenester inden for fritid og kultur³ knap 24.600 kr. i 2015.

Staten og kommunerne støtter forskellige kulturemner

Kommunale bevillinger går i særlig grad til kulturoplevelser i hverdagen. Fx udgør de kommunale midler omkring 80 pct. af de offentlige bevillinger til idræt og biblioteker. De statslige kulturbevillinger er i høj grad rettet mod medier og teatre, fx er der flest statslige bevillinger til film (95 pct.) og scenekunst (81 pct.). Radio og tv, litteratur og bøger samt dagblade og tidsskrifter modtager udelukkende statslige bevillinger, mens de offentlige bevillinger til musik fordeler sig næsten ligeligt mellem stat og kommuner.

Figur 2.2 Kommunale og statslige kulturbevillinger. 2016

Kilde: www.statistikbanken.dk/BEVIL02.

Statens kulturpenge udbetales primært via Kulturministeriet

Langt den største del af de statslige kulturbevillinger bliver udmøntet via udbetalinger fra Kulturministeriet, som i 2015 udbetalte 8,3 mia. kr. til kulturelle formål, svarende til 1.435 kr. pr. dansker. 70 pct. af pengene går til driften af myndigheder og institutioner inden for kulturområdet. De resterende udbetalinger går til projekter (16 pct.), distribution (0,4 pct.), personlige tilskud (4 pct.) og anlæg (3 pct.). En del af disse udbetalinger er flerårige på samme måde som driftsmidlerne.

Flest statslige midler til scenekunst

Den største andel af Kulturministeriets udbetalinger - 17 pct. - går til scenekunst, herunder fx Det Kongelige Teater og Statens Teaterskole. 11 pct. går til idræt, herunder fx de store gymnastik- og idrætsforbund, mens andre 11 pct. går til museer som fx Nationalmuseet og Statens Museum for Kunst. Af de 9 pct. som bliver udbetalt til biblioteker, går mere end to tredjedele til driften af Det Kongelige Bibliotek og Statsbiblioteket i Aarhus.

³ Tallet her er taget fra Danmarks Statistiks Forbrugsundersøgelse (www.statistikbanken.dk/FU51) og repræsenterer alle husstandstypers årlige forbrug på fritid og kultur, dog fratrukket pakkerejser.

Tabel 2.1 Kulturministeriets udbetalinger, fordelt efter kulturemne

	2012	2013	2014	2015
	— mio. kr. —			
Alle kulturemner	8 110	8 115	8 244	8 259
Idræt og fritid				
Fornøjelses- og temaparker	-	-	-	-
Idræt	988	963	938	925
Spil og lotteri	-	-	-	-
Kulturarv				
Arkiver	214	214	220	218
Fredede bygninger	225	251	197	202
Fredede fortidsminder	14	9	12	23
Kulturmiljøer/landskaber	0	0	0	0
Museer	842	852	868	870
Sprog	0	1	0	0
Zoologiske anlæg og botaniske haver	39	38	38	38
Medier, biblioteker og litteratur				
Biblioteker	701	728	751	739
Computerspil	5	5	5	6
Dagblade og tidsskrifter	398	392	438	422
Film	331	355	390	358
Litteratur og bøger	254	259	250	255
Radio og tv	169	163	172	168
Musik og scene				
Musik	724	774	750	747
Scenekunst	1 333	1 337	1 375	1 404
Visuel kunst og design				
Arkitektur	17	16	16	21
Billedkunst	179	172	156	194
Design	25	10	23	15
Fotografering	0	0	0	0
Kunsthåndværk	14	11	6	13
Anden kulturel aktivitet				
Reklame	-	-	-	-
Statslig administration	561	528	532	524
Udstyr	-	-	-	-
Anden/tværgående kultur	462	406	405	347
Folkeoplysning og folkehøjskoler	614	631	703	772

Kilde: www.statistikbanken.dk/KUBS01.

2.2 Virksomheder og arbejdsmarked

Statistikken for kulturens virksomheder og arbejdsmarked er baseret på udtræk fra Danmarks Statistiks registre for en række brancher, som er defineret som kerne- eller støtteaktiviteter for kulturerhvervene. Kerneaktiviteter er fx arkiver, biografer eller museer, mens støtteaktiviteter typisk omfatter handel med eller fremstilling af udstyr til kerneaktiviteterne. Statistikken viser antallet af fuldtidsbeskæftigede samt antallet af stillinger, den årlige lønsum samt antallet af arbejdssteder fordelt på kulturemner, geografi og virksomhedsstørrelse. Desuden vises fordelingen af de ansattes køn, alder og uddannelse på kulturemne og jobtype, dvs. hoved- eller bijob.

145.000 jobs
indenfor kultur

I 2014 var der 145.100 jobs inden for kulturerhvervene, svarende til ca. 81.900 fuldtidsbeskæftigede fordelt på knap 22.000 arbejdssteder. Den samlede lønsum var godt 38,1 mia. kr. For den årlige lønsum og antallet af jobs er 86 pct. fordelt til kerneaktiviteter og 14 pct. til støtteaktiviteter. For antallet af arbejdssteder og fuldtidsbeskæftigelsen er 84 pct. fordelt til kerneaktiviteter og 16 pct. til støtteaktiviteter.

Tabel 2.2 Kulturens erhvervsstruktur fordelt efter kulturemne (overemne). 2014

	Årlig lønsum		Fuldtids- beskæftigede		Arbejdssteder		Jobs	
	mio. kr.	pct.	antal	pct.	antal	pct.	antal	pct.
Alle kulturemner	38 113	86	81 948	84	22 069	84	145 128	85
Idræt og fritid	8 246	79	20 648	77	5 160	76	45 726	83
Kulturarv	2 359	99	5 361	99	375	98	8 101	98
Medier, biblioteker og litteratur	14 950	85	29 607	83	3 916	73	43 960	84
Musik og scene	3 418	91	7 528	91	2 205	91	14 935	94
Visuel kunst og design	4 916	97	10 105	95	7 479	96	18 510	95
Anden kulturel aktivitet	4 224	77	8 699	73	2 934	72	13 896	67

Anm.: Tabellens procenttal angiver den andel, der hidrører fra kerneaktiviteter. Arbejdssteder og jobs er angivet ultimo november.

Kilde: www.statistikbanken.dk/KUERH1.

Sammenlignet med det samlede erhvervsliv udgør kulturerhvervene næsten 7,7 pct. af arbejdsstederne men kun 5 pct. af samtlige jobs og 3,9 pct. af beskæftigelsen omregnet til fuld tid. Kulturerhvervene er karakteriseret ved relativt mange små virksomheder med udbredt brug af deltidsansatte. Knap 8 pct. af de ansatte inden for kulturerhverv har en kunstnerisk eller kulturel uddannelsesbaggrund. Hvilke sektorer, som dimittender fra kunstneriske og kulturelle uddannelser finder arbejde i, er beskrevet i afsnittet om uddannelse nedenfor.

I 2014 blev der startet ca. 2.600 nye virksomheder inden for de kulturelle erhverv. Næsten halvdelen af de nye virksomheder blev etableret i København og omegn. På samme måde udgør andelen af nye jobs inden for kultur i København og Københavns Omegn godt 50 pct. af samtlige nye kulturjobs.

Tabel 2.3 Kultur-iværksætterier fordelt efter landsdel. 2014

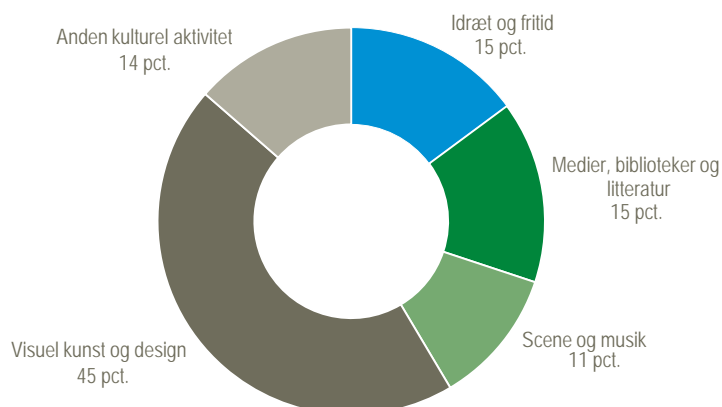
	Job ¹	Nye virksomheder
	antal	
Hele landet	1 659	2 605
Byen København	620	1 032
Københavns omegn	201	231
Nordsjælland	107	230
Bornholm	10	11
Østsjælland	59	77
Vest- og Sydsjælland	103	110
Fyn	67	133
Sydjylland	104	183
Østjylland	212	354
Vestjylland	91	114
Nordjylland	85	130

¹ Jobs er angivet ultimo november.

Kilde: www.statistikbanken.dk/KUIV2.

Antallet af nye virksomheder i kulturerhvervene faldt fra 2008 til 2009, men var allerede i 2010 tilbage på samme niveau som før krisen. Der var størst vækst i antallet af nye virksomheder fra 2008 til 2014 inden for området visuel kunst og design, der blandt andet omfatter brancherne arkitektvirksomhed, industrielt design og produktdesign samt fotografisk virksomhed. Det største fald i antallet af nye virksomheder er inden for idræt og fritid, der blandt andet dækker forlystelsesparker o.l., fitnesscentre samt lotteri- og anden spillevirksomhed.

Figur 2.3 Nye virksomheder inden for kulturerhvervene. 2014

Kilde: www.statistikbanken.dk/KUIV1.

Samlet beskæftigelse i alle kulturerhverv stort set uændret fra 2013 til 2014

Beskæftigelsen inden for kulturerhvervet litteratur og bøger faldt fra 2013 til 2014 med 6,2 pct. til 3.900 ansatte. Beskæftigelsen faldt også væsentligt inden for fotografiering med 3,8 pct. og på dagblade og tidsskrifter med 7,4 pct. Derimod steg beskæftigelsen inden for arkitektur med 5,2 pct. til 5.400 stillinger omregnet til fuld tid i 2014. Idræt er det største kulturerhverv målt på beskæftigelse og stod for 17.500 fuldtidsstillinger i 2014, hvor det i 2012 og 2013 stod for knap 18.000. Den samlede beskæftigelse i alle kulturerhverv oplevede et fald på 2,8 pct. fra 2013 til 2014.

Tabel 2.4 Fuldtidsbeskæftigelse inden for kulturerhverv

	2010	2011	2012	2013	2014
	antal årsværk				
Alle kulturerhverv	86 350	86 135	85 443	84 326	81 947
Idræt	17 615	17 718	17 912	17 951	17 453
Radio og tv	9 676	9 483	9 526	9 622	9 617
Dagblade og tidsskrifter	9 618	9 396	9 294	8 945	8 284
Reklame	7 992	7 939	7 842	7 591	7 198
Arkitektur	5 051	5 176	5 162	5 157	5 425
Biblioteker	5 654	5 544	5 334	5 137	4 909
Musik	4 773	4 736	4 491	4 493	4 240
Museer	4 032	4 205	4 356	4 336	4 095
Litteratur og bøger	4 893	4 832	4 564	4 194	3 936
Scenekunst	3 391	3 348	3 384	3 258	3 288
Øvrige kulturerhverv	13 656	13 757	13 576	13 642	13 503

Kilde: www.statistikbanken.dk/KUERH1.

Beskæftigelsen inden for kulturerhvervene er faldet hvert år siden 2008, hvor statistikken blev etableret. Det samlede fald fra 2008 til 2014 er på 11,8 pct. De største fald i perioden er sket inden for reklame, dagblade og tidsskrifter samt litteratur og bøger. Scenekunst, design og idræt har i modsætning hertil oplevet de største stigninger i fuldtidsbeskæftigelsen med hhv. 16,9 pct., 14,9 pct. og 1,5 pct. fra 2008 til 2014.

Flest mænd inden for radio/tv, arkitektur og fotografering

Inden for radio og tv samt arkitektur er 63 pct. af de ansatte mænd, og den tilsvarende andel for fotografering er 66 pct. Omvendt er 72 pct. af de ansatte på biblioteker kvinder. For kulturerhvervene samlet udgør mændene 53 pct. og kvinderne 47 pct. af de ansatte.

Forskelle på aldersfordeling i de enkelte erhverv

Ansatte inden for idræt og film er overvejende under 30 år, mens der blandt ansatte inden for biblioteker og museer er en større andel på 45 år eller ældre end i de øvrige kulturerhverv. De fleste ansatte inden for radio og tv og reklame er 30-49 år.

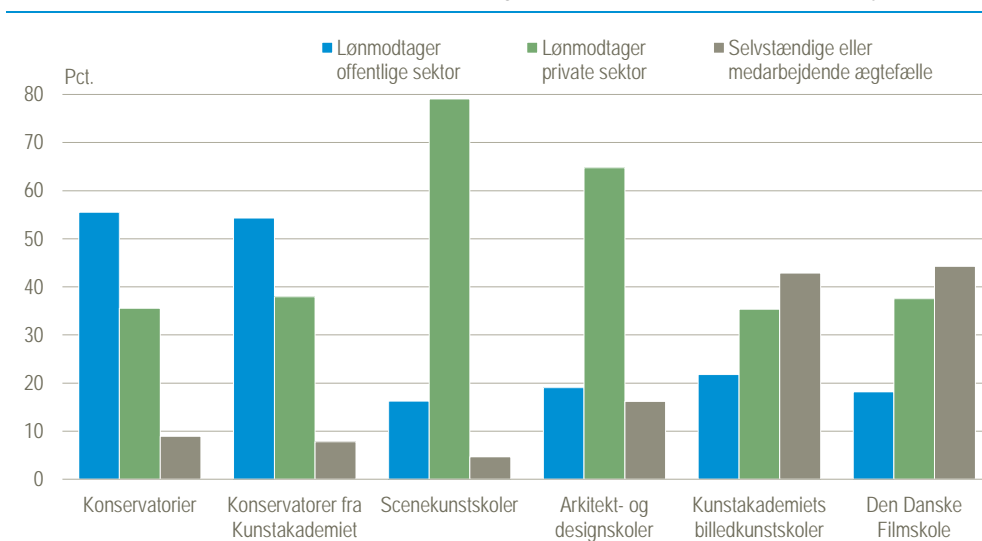
2.3 Uddannelse

I dette afsnit fremlægges beskæftigelsesudviklingen for de forskellige kunstneriske og kulturelle uddannelser. Disse omfatter kunstneriske uddannelser i arkitektur, billedkunst, design, film, musik og i scenekunst. Hertil kommer uddannelser i konservering og i biblioteks- og informationsvidenskab. Statistikken belyser desuden den indkomst, som dimittender fra de forskellige uddannelsesretninger opnår.

Store forskelle på, hvor dimittenderne finder arbejde

Omkring 55 pct. af dimittenderne fra de kunstneriske og kulturelle uddannelser arbejder som lønmodtagere i den private sektor, mens 29 pct. er ansat i den offentlige sektor. 15 pct. af dimittenderne er selvstændige eller medarbejdende ægtefælle. Dimittenderne fra arkitekt- og designskolerne finder oftest arbejde på det private arbejdsmarked, mens dimittenderne fra konservatorierne og konservatorerne oftest finder arbejde i det offentlige. Dimittenderne fra den Danske Filmskole og fra Kunstakademiets billedkunstskoler bliver i stor udstrækning selvstændige. Dimittenderne fra scenekunsts skolerne arbejder primært på det private arbejdsmarked som de fleste teatre henføres til, selvom de typisk modtager offentlige tilskud.

Figur 2.4 Sektorer som dimittender fra de kunstneriske og kulturelle uddannelser finder arbejde i. 2014

Kilde: www.statistikbanken.dk/KUBESK3 og specialkørsel

Ledigheden blandt de kunst- og kulturuddannede faldt fra 13,5 pct. i 2014 til 11,5 pct. i 2015. Dimittender fra det Kgl. Danske Musikkonservatorium havde den laveste ledighed i 2015 blandt dimittender fra de kunstneriske og kulturelle uddannelser. For dimittender fra scenekunstscolerne er ledighedsprocenten generelt høj, hvilket hænger sammen med, at deres arbejdsmarked er præget af tidsbegrænsede ansættelser og derfor indebærer ledighedsperioder for de fleste. Dimittenderne fra Den Danske Filmskoles ledighed har ligget konstant omkring de 14-15 pct. de seneste tre år.

Tabel 2.5 Bruttoledighed for kunst- og kulturuddannede – seneste ti dimittendårgange

	2012	2013	2014	2015
	pct.			
I alt	15,0	13,4	13,5	11,5
Arkitektskolen Aarhus	14,7	12,8	13,2	10,2
Kunstakademiets skoler for Arkitektur, Design og Konservering (arkitektur)	15,9	13,4	13,3	9,8
Kunstakademiets skoler for Arkitektur, Design og Konservering (design)	20,6	18,7	18,0	15,0
Kunstakademiets skoler for Arkitektur, Design og Konservering (konservering)	6,6	6,3	8,4	8,7
Designskolen Kolding	18,9	15,7	15,8	16,1
Det Kgl. Danske Musikkonservatorium	7,6	8,0	7,1	5,0
Rytmiske Musikkonservatorium	7,9	8,6	7,6	6,5
Det jyske Musikkonservatorium	7,4	7,8	8,5	7,1
Syddansk Musikkonservatorium og skuespillerskole (musik)	7,8	7,2	7,5	6,0
Syddansk Musikkonservatorium og skuespillerskole (scenekunst)	25,2	22,6	21,7	22,8
Den Danske Scenekunstscole	17,3	15,1	14,9	15,3
Skuespillerskolen ved Aarhus Teater	21,2	22,2	27,0	28,2
Kunstakademiets Billedkunstscoler	27,9	24,6	24,4	23,2
Den Danske Filmscole	14,6	14,3	15,4	14,0

Kilde: www.statistikbanken.dk/KUBESK1

2.4 Forskning og udvikling

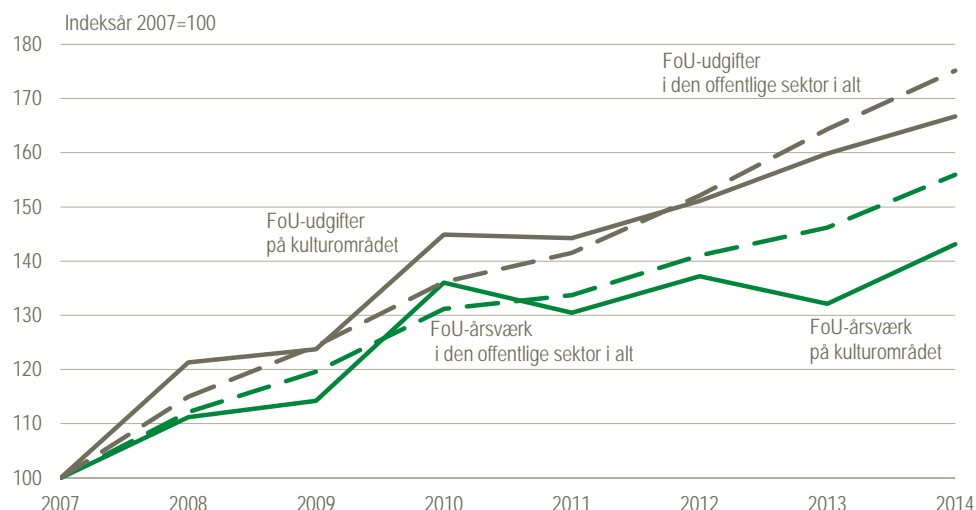
Statistikken om forskning og udvikling opgør universiteternes og de højere læreanstalters ressourceforbrug inden for kulturområdet i form af både årsværk og personale samt de tilknyttede udgifter. Tallene opgøres samlet samt fordelt på de enkelte videnskabelige specialer. Personalet opdeles på køn, og udgifterne er opdelt i drifts- og anlægsudgifter. Statistikken skal ses i sammenhæng med Danmarks Statistiks generelle opgørelser af personale og udgifter til forskning, udvikling og innovation.

9 pct. af den offentlige forskning og udvikling sker på kulturområdet

Den offentlige sektor brugte i 2014 i alt knap 24.000 årsværk og 22 mia. kr. på forskning og udvikling (FoU). Heraf gik ca. 9 pct. til kulturområdet, nemlig ca. 2.200 årsværk og 1,9 mia. kr.

Sammenholdt med 2012 er antallet af FoU-årsværk på kulturområdet steget med 8 pct. For perioden fra 2007 til 2014 steg antallet af årsværk til FoU på kulturområdet med 43 pct. Det var en mindre stigning end de samlede offentlige FoU-årsværk, som i perioden steg med 56 pct. Udgifterne til kulturrelateret FoU er steget med 67 pct. fra 2007 til 2014. Stigningen for de samlede offentlige FoU-udgifter steg med 75 pct.

Figur 2.5 Udgifter og årsværk til forskning på kulturområdet

Kilde: www.statistikbanken.dk/FOUOFF07, [FOUKUL01](http://www.statistikbanken.dk/FOUKUL01) og [FOUKUL02](http://www.statistikbanken.dk/FOUKUL02) og specialkørsel.

Historie er det største enkelte fagområde

Historie, sprogvidenskab og filologi, medier og kommunikation samt kunst- og arkitekturvidenskab er de største enkelte fagområder, som tilsammen står for 44 pct. af de anvendte FoU-årsværk. Restgruppen Øvrig humanistisk videnskab dækker over en lang række mindre fag, bl.a. pædagogik og tværkulturelle studier, er dog samlet set det største område målt på anvendte FoU-årsværk. Omfanget af den udførte forskning inden for øvrig humanistisk videnskab er mere end fordoblet fra 148 årsværk i 2007 til 345 årsværk i 2014

Tabel 2.6 Kulturrelateret FoU, årsværk fordelt på fag

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
	årsværk						
I alt	1 713	1 759	2 095	2 009	2 113	2 035	2 204
Byplanlægning, fysisk planlægning	81	84	113	173	96	91	135
Medier og kommunikation	112	152	217	223	216	209	234
Historie	265	225	266	287	255	270	296
Arkæologi	92	85	93	98	126	136	150
Sprogvidenskab, filologi	278	262	280	236	237	227	254
Litteraturvidenskab	138	137	151	168	168	151	164
Filosofi, idehistorie	125	106	112	123	133	150	169
Teologi	68	58	82	88	76	69	76
Musik, teatervidenskab	35	49	55	64	59	52	58
Kunst- og arkitekturvidenskab	190	239	255	125	275	177	189
Film- og medievidenskab	99	91	116	113	112	123	135
Øvrig humanistisk videnskab	230	271	354	310	360	380	345

Kilde: www.statistikbanken.dk/FOUKUL02

3. Kulturarv

Kulturarv omfatter museer, zoologiske anlæg og botaniske haver, fredede bygninger og fortidsminder samt arkiver.

3.1 Museer

I museumsstatistikken indgår:

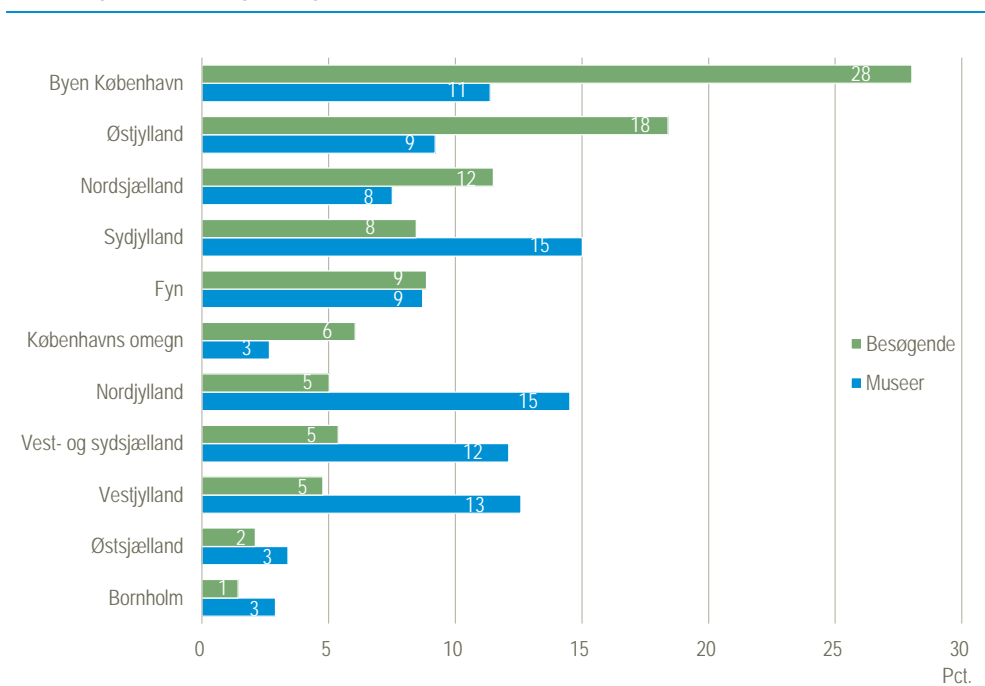
- Statslige og statsanerkendte museer, som får tilskud fra Kulturministeriet.
- Museer, der får støtte fra andre ministerier.
- Private museer, som ikke modtager statslige tilskud.

*Museer opdeles efter
geografi og type*

Museumsstatistikken belyser besøgstal og antal åbningstimer på museer og omfatter hovedmuseer og deres museumsafdelinger samt enkeltstående museer. Museerne opdeles geografisk og efter type. Museumstyperne omfatter kulturhistoriske museer (fx Moesgaard Museum), kunstmuseer (fx Louisiana), naturhistoriske museer (fx Statens Naturhistoriske Museum) og museumslignende institutioner (fx Rundetårn). Museumsstatistikken omfatter museer af meget forskellig størrelse, fra Louisiana og Prinsens Palais (Nationalmuseet i København) med omkring 600.000 gæster årligt til små museer med under 100 besøgende årligt. I 2015 dækkede statistikken 254 museer med i alt 413 besøgssteder.

Det samlede besøgstal i 2015 var 16,2 millioner. De 130 museer, der er ejet eller støttet af staten, havde i 2015 12,7 mio. besøgende, svarende til næsten 80 pct. af det samlede besøgstal.

Figur 3.1 Fordeling af museer og besøgende, fordelt efter landsdel. 2015

Kilde: www.statistikbanken.dk/MUS2.

Hvis man ser på den relative fordeling af museer og besøgende på landsdele, ses at Byen København har 11 pct. af samtlige museer men 28 pct. af samtlige besøgende. Omvendt har Nordjylland 15 pct. af museerne men kun 5 pct. af museumsgæsterne.

3.2 Zoologiske anlæg og botaniske haver

Statistikken viser besøgstal og årlig åbningstid for både statsstøttede og ikke-statsstøttede zoologiske anlæg, botaniske haver og akvarier.

4,9 mio. besøgende
i 2015

I 2015 var der i alt 4,9 mio. besøgende i de zoologiske haver, botaniske anlæg og akvarier. De fire store zoologiske haver i København, Aalborg, Odense og Givskud havde tilsammen 2,3 mio. besøgende, hvilket svarer til 46 pct. af det samlede besøgstal.

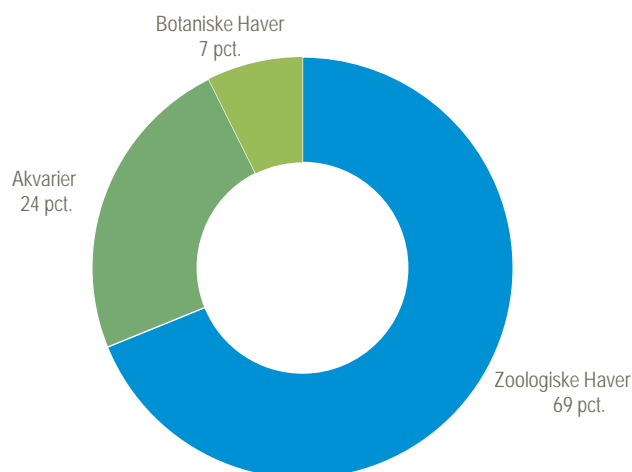
Tabel 3.1 Besøgstal for de ti mest populære zoologiske haver, botaniske anlæg og akvarier. 2015

	Besøgende
Københavns Zoo	1 147 600
Danmarks Akvarium, Den Blå Planet	603 000
Aalborg Zoo	392 090
Odense Zoo	381 091
Givskud Zoo – Zootopia	353 658
Randers Regnskov	251 152
Knuthenborg Safaripark	236 711
Jesperhus Resort	194 543
Ree Park - Ebeltoft Safari	174 776
Nordsøen, Oceanarium	170 548

Kilde: www.dst.dk/da/Statistik/emner/museer-og-kulturarv/zoologiske-anlaeg-og-botaniske-haver.

Zoologisk Have i København havde med 1,1 mio. gæster flest besøgende i 2015. Uden for hovedstaden var Aalborg Zoo det mest besøgte zoologiske anlæg med 392.000 gæster.

Figur 3.2 Besøgende opdelt i zoologiske haver, akvarier og botaniske haver. 2015

Kilde: www.dst.dk/da/Statistik/emner/museer-og-kulturarv/zoologiske-anlaeg-og-botaniske-haver.

Flest besøgende
i zoologiske haver

Zoologiske haver står for lidt over to tredjedele af det samlede antal besøgende, mens akvarier og botaniske haver har henholdsvis 24 pct. og 7 pct. af det samlede antal besøgende.

3.3 Fredede bygninger og fortidsminder

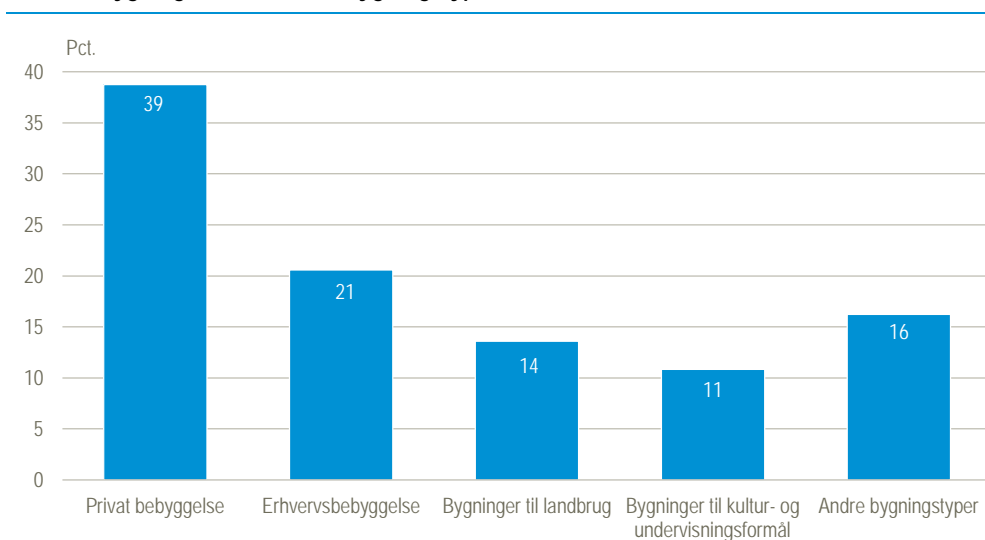
Statistikken dækker over fredede bygninger og fredede fortidsminder. Statistikken dækker også til- og afgang af fredede bygninger og fortidsminder.

Fredede bygninger er fordelt efter opførelsesår og område. Fredede bygninger er ikke blot slotte og herregårde, men kan være alle typer bygninger fra parcelhuse og kollegier til garager og udhuse. De ældste fredede bygninger er opført omkring år 1150, og de yngste er bygget efter år 2000.

Flest fredede bygninger til privat bebyggelse

Der er i alt 7.119 fredede bygninger i Danmark. Heraf er 39 pct. bygninger til privat beboelse, 21 pct. byerhverv og industri, og 14 pct. er landbrugsbygninger.

Figur 3.3 Fredede bygninger, fordelt efter bygningstype. 2016

Kilde: www.statistikbanken.dk/KFRED1.

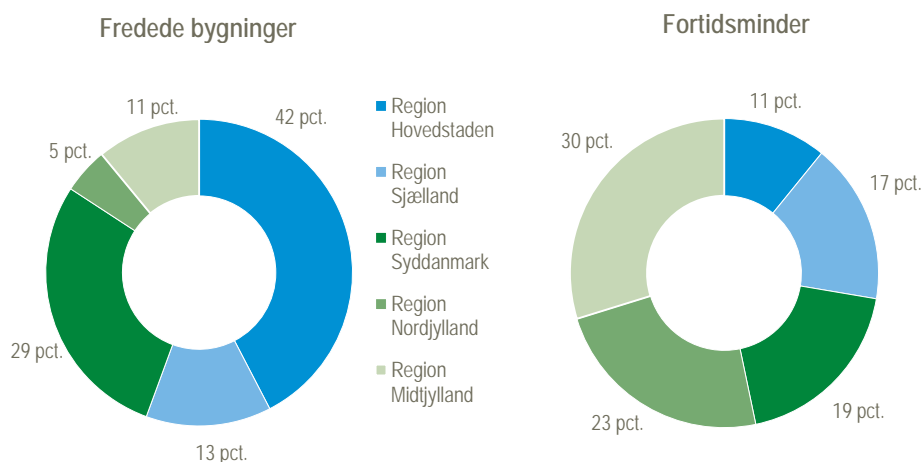
Fredede fortidsminder

For fredede fortidsminder, er formålet at skabe et samlet overblik over de danske fredede fortidsminder. Et fortidsminde er fx en gravhøj. 85,4 pct. af fortidsminerne er gravhøje o. lign. Fortidsminder er fordelt efter geografi og kategori.

Flest fredede fortidsminder i Region Midtjylland

Der var 32.211 registrerede fortidsminder i Danmark i 2016. Heraf var knap en tredjedel placeret i Region Midtjylland, mens 11 pct. lå i Region Hovedstaden. Hvor andelen af fredede bygninger er relativt høj i Hovedstadsområdet og på Sjælland, så ligger de fredede fortidsminder i højre grad på Fyn og i Jylland.

Figur 3.4 Fredede bygninger og fortidsminder, fordelt efter region. 2016

Kilde: www.statistikbanken.dk/KFRED1 og [KFRED2](http://www.statistikbanken.dk/KFRED2).

3.4 Arkiver

Arkivstatistikken har til formål at belyse omfanget, udviklingen og fordelingen af konventionelle (papirbaserede) og elektroniske arkivalier i Danmark. Statistikken præsenterer nøgletal som bestand, årlig tilvækst, læsesalsbesøg og skriftlige henvendelser samt personaleforbrug på de statslige arkiver. Statistikken forventes udbygget med de ofte mindre stads- og lokalarkiver, og er baseret på indberetninger fra Rigsarkivet, Sammenslutningen af Lokalarkiver og Organisationen Danske Arkiver.

Tabel 3.2 De statslige arkivers samlinger, henvendelser og personale

	2012	2013	2014	2015
Konventionelle arkivalier	1.000 hyldemeter			
Samlingernes størrelse	432	435	440	451
Modtagne arkivalier	6	4	5	11
Digitale arkivalier	1.000 gigabyte			
Samlingernes størrelse	38	42	67	93
Tilvækst af digitale arkivalier	10	4	26	25
Henvendelser	1.000			
Gæster på læsesale	35	31	26	25
Skriftlige henvendelser	11	14	12	14
Besøg på hjemmesiden	5 646	5 233	4 453	3 676
Personale	årsværk			
Fastansatte medarbejdere	213	197	201	202
Øvrige medarbejdere	29	24	18	16

Kilde: www.statistikbanken.dk/ARKIV03.

Stor stigning i digitale arkivalier

Digitale arkivalier omfatter data, som er skabt digitalt og stammer fra it-systemer, som myndighederne har brugt i deres sagsbehandling. Rigsarkivets samling af digitale arkivalier steg 38 pct. fra 2014 til 2015. Stigningen er meget markant i sammenligning med de konventionelle arkivalier, der i samme periode kun steg med 3 pct. Fra 2011 til 2015 er stigningen inden for de digitale arkivalier på 228 pct. i modsætning til de konventionelle arkivaliers stigning på 6 pct. I takt med at de elektroniske muligheder for at søge og tilgå arkivalier udbygges, falder antallet af besøgende gæster på de statslige arkivers læsesale. Denne udvikling har betydet mere end en halvering af besøgstallet siden 2007. Det seneste år har faldet været på 7 pct.

Stads- og lokalarkiver

Foruden de statslige arkiver omfatter statistikken også de ca. 500 stads- og lokalarkiver spredt over hele landet, som i udstrakt grad benytter sig af frivillig arbejdskraft.

Tabel 3.3 Stads- og lokalarkivers samlinger og personale, fordelt efter landsdele. 2015

	Samlingernes størrelse	Modtagne arkivalier	Fastansatte medarbejdere	Frivillige medarbejdere	Medarbejdere i tilskudsordninger
	1.000 hyldemeter		årsværk		
Hele landet	256,6	6,2	307,7	408,8	151,6
Byen København	54,1	0,2	31,6	11,7	10,5
Københavns omegn	28,6	0,5	39,2	11,6	8,6
Nordsjælland	12,8	0,4	21,3	21,5	12,8
Bornholm	3,2	0,0	3,2	1,1	1,1
Østsjælland	5,7	0,0	13,8	9,3	5,2
Vest- og Sydsjælland	26,5	0,9	34,9	59,6	13,7
Fyn	18,4	0,2	17,3	64,7	12,4
Sydjylland	34,6	1,2	58,6	91,3	22,1
Østjylland	18,4	0,7	26,9	62,4	30,0
Vestjylland	9,3	0,3	14,4	28,7	17,3
Nordjylland	44,9	1,7	46,6	47,0	18,0

Kilde: www.statistikbanken.dk/ARKIV02.

4. Biblioteker, litteratur og bøger

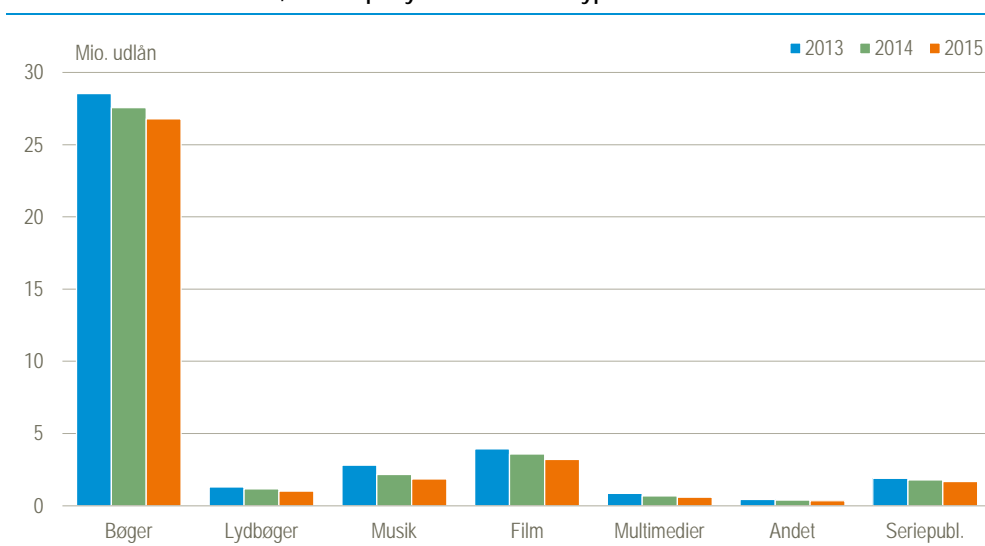
Biblioteksstatistikken omfatter opgørelser for folkebiblioteker og forskningsbiblioteker i Danmark. Opgørelserne viser bl.a. udviklingen i aktiviteten for udlån og bestand af materialer såvel som bibliotekernes udbud af andre aktiviteter.

Statistikken for bogproduktion viser udgivelser og oplag af bøger i Danmark fordelt på fx emne, medie og udgave. I modsætning til biblioteksstatistikken, hvor Danmarks Statistik foretager dataindsamling, bearbejdning og offentliggørelse af alle resultater, stammer data i bogstatistikken fra Nationalbibliografien og leveres til Danmarks Statistik fra Dansk Biblioteks Center.

4.1 Folkebiblioteker

Folkebibliotekernes udlån af trykte bøger var 3 pct. lavere i 2015 end året før. Der blev udlånt 26,8 mio. bøger i 2015, hvilket er godt 1 mio. bøger færre end året før. Dermed fortsætter udviklingen gennem de senere år med en årlig nedgang på 2-3 pct. i udlånet af trykte bøger.

Figur 4.1 Folkebibliotekernes udlån, fordelt på fysiske materialetyper

Kilde: www.statistikbanken.dk/BIB1.

Stigning i udlån af e-bøger

Udviklingen i folkebibliotekernes udlån af trykte bøger skal ses i lyset af et betydeligt og stigende udlån af elektroniske materialer. I 2015 var udlånet af e-bøger 2,6 mio. Man kan ikke umiddelbart sammenligne tallene for 2013 og tidligere med tallene fra 2015, da der er sket en ændring i indsamlingsmetode og materialekategorier i 2014.

Størst fald i udlån af trykte bøger i region Sjælland

Der er kun mindre regionale forskelle i bogudlånets udvikling. Det største fald i udlånet af bøger er sket i Region Sjælland, hvor udlånet af trykte bøger var 3,7 mio. i 2015. Det svarer til 81 pct. af udlånet i 2010. Faldet var mindst i Region Hovedstaden, hvor udlånet af trykte bøger var 9,1 mio. bøger, hvilket svarer til 90 pct. af udlånet i 2010. Vest for Storebælt har bogudlånets udviklet sig stort set ens, idet bogudlånets i de tre regioner i 2015 udgjorde mellem 84 pct. og 87 pct. af udlånet i 2010.

*Størst fald
i udlån af musik*

Med et fald på 3 pct. er trykte bøger den materialekategori, der havde den mindste årlige ændring i udlån. Det største fald i udlånet var musik (primært cd'er), hvor der med 1,8 mio. udlån blev udlånet næsten en sjettedel mindre musik i 2015 end i året før. Musikudlånet er faldet med over 60 pct. fra niveauet i 2010, hvor der var 5 mio. udlån. Udlånet af multimedieoptagelser faldt med 14pct., mens lydbøger og film faldt med hhv. 13 pct. og 11 pct.

*Fortsat
mange besøg
på bibliotekerne*

Selv om bibliotekernes udlån i stigende grad foregår elektronisk, holder det ikke danskerne væk fra bibliotekerne. Der var knap 37,7 mio. besøgende på folkebibliotekerne sidste år, hvilket er en stigning fra året før. Der blev afholdt 20.400 arrangementer og 2.900 udstillinger. Derudover blev der gennemført 7.200 undervisningstimer for bibliotekernes brugere.

Der skal tages forbehold for, at enkelte folkebiblioteker deler lokaler med fx kommunens borgerservice. De indberettede besøgstal for disse biblioteker omfatter derfor også besøgende til borgerservice.

4.2 Forskningsbiblioteker

Forskningsbibliotekerne havde 5,7 mio. besøgende i 2015, og det er 8 pct. flere end året før. Dermed fortsætter udviklingen med flere besøgende på forskningsbibliotekerne.

Tabel 4.1 Aktiviteter på forskningsbibliotekerne

	2013	2014	2015
Åbningstider	timer pr. uge		
Hovedbibliotek	1 438	1 524	1 640
Filialer total åbningstid	3 102	3 102	3 250
Lånere og besøg	antal		
Besøg på website	10 302 392	10 191 980	9 898 031
Aktive lånere	237 349	244 727	235 325
Besøg	4 638 474	5 223 720	5 662 446
Udstillinger og arrangementer			
Udstillinger	149	184	185
Arrangementer	353	319	306
Afviklede lektioner brugerundervisning	10 328	10 706	11 967
Personale mv.	årsværk		
Personale i alt	1 331	1 269	1 269
	personer		
Frivillige på biblioteket	324	421	393

Kilde: www.statistikbanken.dk/FORSK1.

4.3 Bogproduktion

Statistikken for bogproduktion viser udgivelser og oplag af bøger i Danmark fordelt på en række baggrundsvariable som fx emne, medie og udgave. En bog skal i denne sammenhæng ikke blot forstås som udgivelser til det kommercielle marked, men kan også være skriftligt materiale udgivet af offentlige institutioner, videnskabelige rapporter o.l., der lever op til kriterierne for optagelse i Nationalbibliografien.

Tabel 4.2 Bogproduktion, fordelt efter bog- og litteraturtype. 2015

	Skønlitteratur	Faglitteratur	Skøn- og faglitteratur
	antal		
Alle bøger			
I alt	8 089	12 892	20 981
Fysisk bog	4 812	8 665	13 477
E-bog mv.	3 277	4 227	7 504
Heraf kommercielle			
I alt	7 205	5 966	13 171
Fysisk bog	4 015	4 164	8 179
E-bog mv.	3 190	1 802	4 992

Anm.: Opgørelsen omfatter ikke e-bøger på cd-rom for kommercielle bøger.

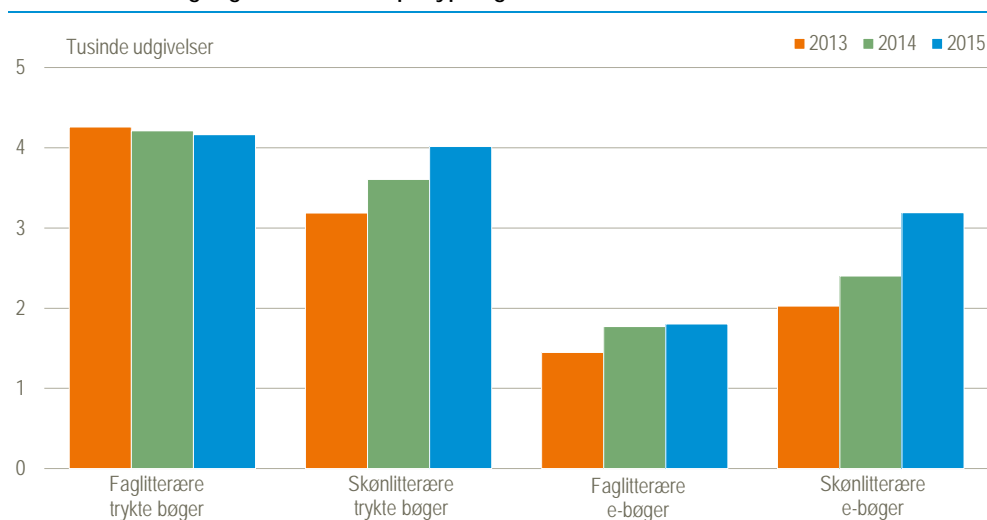
Kilde: www.statistikbanken.dk/BOG02 og [BOG06](http://www.statistikbanken.dk/BOG06).

Flere kommercielle udgivelser

Kommercielle bøger er udgivelser fra forlag karakteriseret som kommercielle og som er udgivet med henblik på salg i detailhandlen. Ikke-kommercielle bøger kommer fra forlag, der ikke er kategoriseret som kommercielle forlag. Det kan eksempelvis være organisationer, hvor bogudgivelser understøtter organisationens virke, fx interesseorganisationer. Kommercielle udgivelser udgør ca. 62 pct. af alle udgivelser.

Kommercielle bogudgivelser, fordelt på type og medie

Figur 4.2

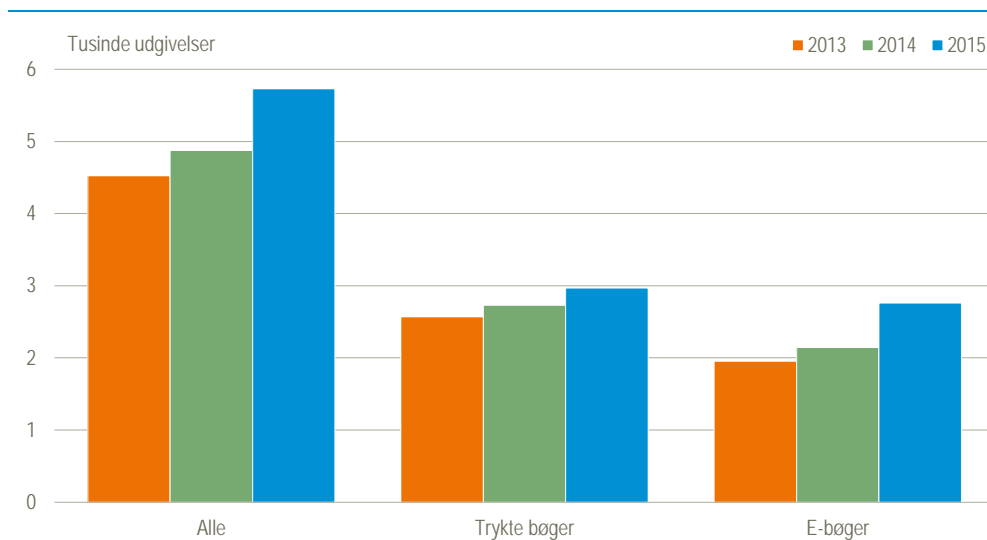
Kilde: www.statistikbanken.dk/BOG02 og [BOG06](http://www.statistikbanken.dk/BOG06).

Flere skønlitterære kommercielle bøger

I 2015 blev der udgivet 7.200 skønlitterære kommercielle bøger, hvilket er 20 pct. flere end året før. Set over en lidt længere periode er tendensen, at stadig flere bøger udgives som e-bøger og færre som trykte bøger. 44 pct. af de skønlitterære kommercielle bøger udkom som e-bøger, hvilket er en større andel end året før. I 2012 udgjorde e-bøgerne 32 pct. af alle kommercielle skønlitterære udgivelser⁴.

⁴ Tallene for 2014 er foreløbige og undervurderer antallet af udgivelser, idet en række indberetninger modtages forsinket.

Figur 4.3 Kommercielle skønlitterære førsteudgaver, fordelt efter medie

Kilde: www.statistikbanken.dk/BOG02 og [BOG06](http://www.statistikbanken.dk/BOG06).

Største andel er førsteudgaver

Af de 7.200 kommercielle skønlitterære bøger der udkom i 2015 var 80 pct. Førsteudgaver, dvs. bøger der ikke tidligere har været udgivet i samme form. De 2.700 af førsteudgaverne blev udgivet som e-bøger, mens de resterende 3.000 udkom som trykte bøger, svarende til en fordeling på 48 pct. e-bøger og 52 pct. trykte bøger.

De fleste udgivelser er romaner og noveller

Ni ud af ti kommercielle skønlitterære bøger er romaner, noveller og litteraturudvalg. Resten af udgivelserne er digte, humor eller skuespil. Seneste kulturvaneundersøgelse fra 2012 viser, at 22 pct. af danskerne læser eller hører skønlitteratur dagligt.

Faglitterære, kommercielle udgivelser på samme niveau som året før

Udgivelser af faglitterære, kommercielle bøger ligger med - 5.900 bøger i 2015 på niveau med året før. Hvor fordelingen mellem trykte bøger og e-bøger er uændret for de skønlitterære bøger, er tendensen for faglitterære kommercielle bøger at andelen af e-bøger vokser. Med 1.800 e-bøger i 2015 svarer det til, at 30 pct. af fagbøgerne udkom som e-bøger.

5. Medier

Statistikkerne omfatter både udbuddet og efterspørgslen af tv, radio, aviser og dagblade. Statistikkerne rummer en lang række oplysninger om forbrug, udbud, økonomi og vaner. Man kan fx finde oplysninger om hvor meget fjernsyn vi ser, udviklingen i avisernes oplag, internettets betydning som reklameplads mv.

Mediestatistikkerne dækker trykte medier som dagblade og tidsskrifter samt elektroniske medier, der omfatter radio og tv. Meget tyder på at udviklingen for både dagblade, tidsskrifter, radio og tv i de sidste 5-10 år i høj grad er præget af udviklingen af online-tjenester. Det er der endnu ikke robuste tal for i statistikkerne, men udviklingen er søgt beskrevet via bl.a. annonceomsætning fordelt på medier og befolkningens brug af it i kapitlets sidste afsnit.

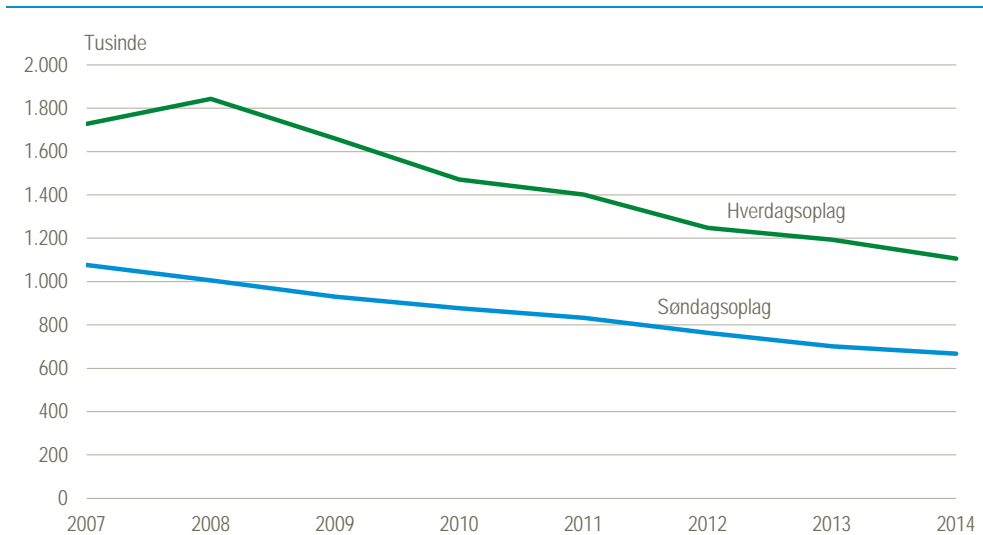
I det hele taget er medieområdet er inde i en udvikling, hvor både aktørerne, forbrugernes adfærd og de teknologiske platforme er under hastig forandring. Statistikkerne vil derfor i de kommende år blive revideret for fortsat at belyse de væsentligste udviklingstræk på medieområdet. I løbet af 2017 vil der fx blive etableret en række statistikbanktabeller med læsertal for dagblade, fagblade og magasiner.

5.1 Trykte medier

De trykte medier er i tilbagegang.

Fra 2007 til 2014 faldt dagbladenes oplag med cirka en tredjedel. Hverdagsoplagene var i 2007 samlet på 1,7 mio., hvilket i 2014 var reduceret til 1,1 mio. Søndagsoplagene blev i samme periode reduceret fra godt 1 mio. til knapt 700.000. Tilbagegangen er dermed stort set den samme for dagbladenes hverdags- og søndagsoplag - nemlig et fald på hhv. 36 pct. og 38 pct.

Figur 5.1 Oplagstal for dagblade

Kilde: www.statistikbanken.dk/DAGBLAD1.

Gratisaviser øgede kortvarigt oplagstallene

Avisernes hverdagsoplag var i 1980 på knapt 2 mio. Tallet faldt frem til år 2000 til ca. 1,4 mio. Oplagstallene var derefter nogenlunde konstante frem til 2006, hvor fremkomsten af gratisaviser øgede hverdagsoplagene til 1,8 mio. i 2008, det højeste i 25 år. Derefter faldt oplagstallene igen og var i 2014 på det laveste niveau siden 1957, som er den periode vi har tal for i Statistisk Årbog⁵. Fra 2007 til nu findes direkte sammenlignelige tal i Statistikbanken. Dansk Oplagskontrol, som var den autoritative brancheanerkendte kilde til oplagstal for dagbladene, blev nedlagt i 2015 og oplagstallene for 2014 er således de senest tilgængelige.

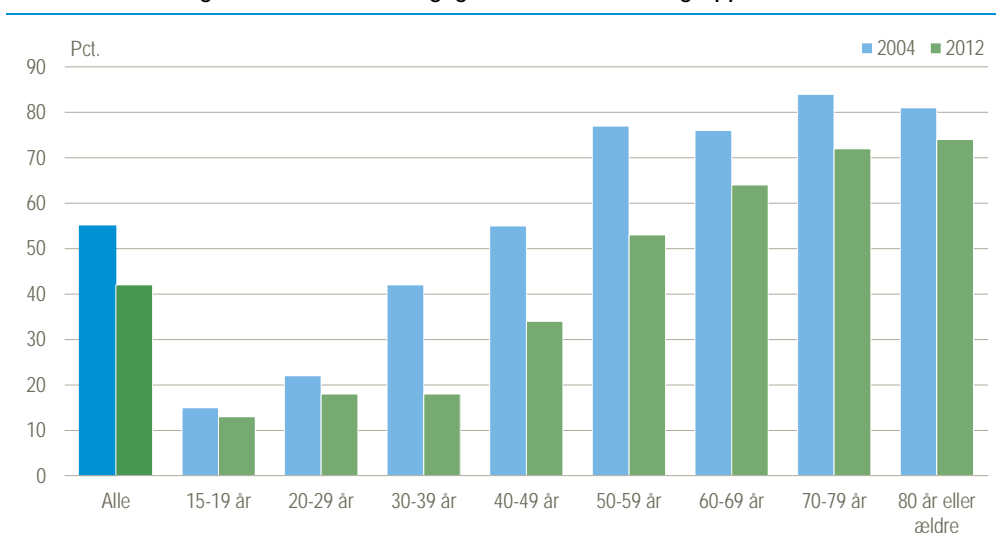
Læsertal for de trykte medier falder også

Det er ikke kun oplagstallene, der er faldet fra 2010 og frem. Læsertallene for trykte dagblade faldt fra 2.760.000 i 2010 til 2.034.000 i 2015, svarende til et fald på 26 pct. Faldet er afhængigt af dagbladstypen; således faldt tabloidavisernes læsertal med 51 pct. i perioden, mens de regionale dagblade faldt med 33 pct.⁶

Avislæsning er især faldet for de 30-39 årige

De faldende oplagstal kan sammenholdes med udviklingen i befolkningens læsevaner, som de er opgjort i kulturvaneundersøgelserne i 2004 og 2012. Samlet er andelen af voksne over 15 år, der læser avis dagligt, faldet fra 55 pct. i 2004 til 42 pct. i 2012. Faldet ses for alle aldersgrupper, men er størst i gruppen af 30-39 årige, hvor andelen er mere end halveret fra 42 pct. til 18 pct. Andelen af befolkningen, der angiver aldrig at læse avis, er ikke steget i samme omfang, som andelen, der læser avis dagligt, er faldet. Der læses derfor stadig aviser, men sjældnere.

Figur 5.2 Andel af befolkningen, der læser avis dagligt, fordelt efter aldersgruppe

Kilde: www.statistikbanken.dk/KVU1207.

Digitalisering præger udviklingen

En stor del af faldet i avisernes fysiske oplag og befolkningens læsevaner er sandsynligvis opvejet af en stigning i udbuddet af digitale aviser. Det findes der desværre ikke præcise tal for i statistikkerne i dag. Som en indikator på denne tese er udviklingen i annonceomsætningen opgjort for forskellige platforme i afsnittet om internettet neden for.

⁵ I 1957 var nettoplaget på 1,5 mio.

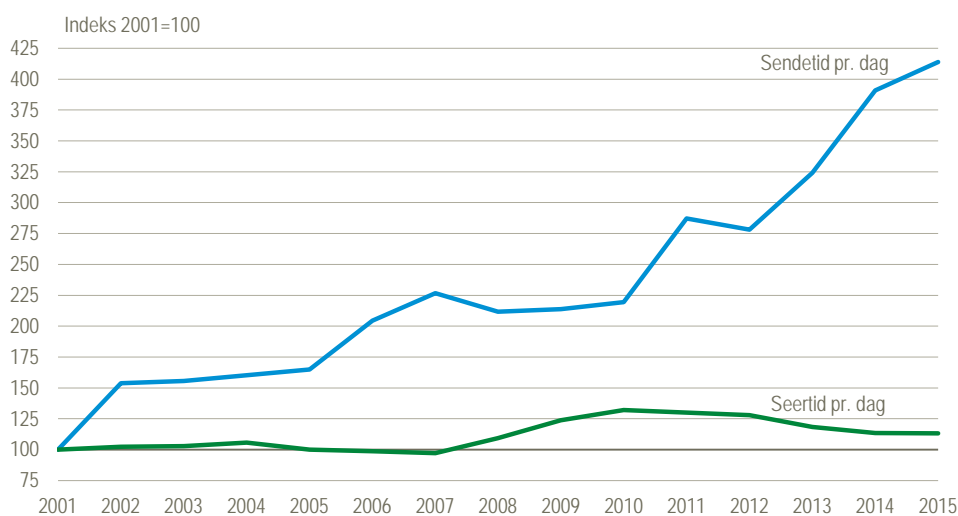
⁶ Læsertallene er baseret på de officielle, brancheanerkendte målinger fra Index Danmark/Gallup som præsenteret i Slots- og Kulturstyrelsens årlige rapporter om Mediernes udvikling i Danmark. Danmarks Statistik forventer i løbet af 2017 at præsentere nye statistikbanketabeller for avislæsning og læsertal for dagblade, fagblade og magasiner.

5.2 Elektroniske medier

Udbuddet af tv stiger Udbuddet af tv-kanaler og deres sendetid er steget markant siden 2008. For tv er antallet af husstande, der kan modtage mere end 50 kanaler steget fra ca. 165.000 i 2008 til knap 500.000 i 2015. Fra 2008 er sendetiden steget fra i alt knapt 4.000 timers tv om måneden til knap 16.000 timer i 2015.

Dagligt tv forbrug på knap 3 timer Den tid, danskere over 3 år i gennemsnit ser flow-tv dagligt, er steget fra 153 minutter i 2001 til 172 minutter i 2015. Udviklingen dækker over et stort set konstant forbrug fra 2001 til 2007, hvorefter forbruget steg over et par år. Fra 2010 er forbruget faldet fra 200 til 172 minutter om dagen. Sammenholdt med udbuddet af tv er forbruget mere konstant.

Figur 5.3 Udvikling i sendetid og seertid

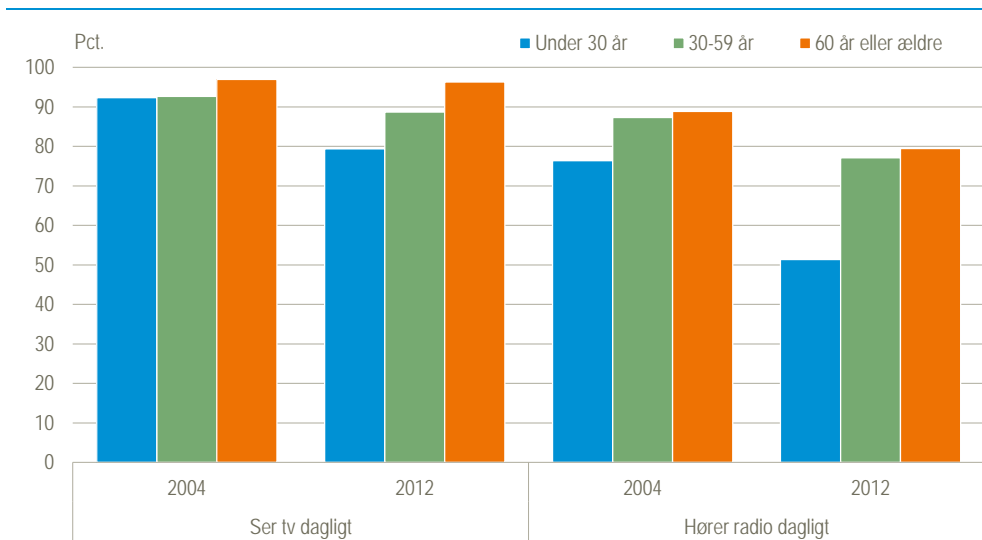

Kilde: www.statistikbanken.dk/FOR4211 (sendetid) og [FOR4215](http://www.statistikbanken.dk/FOR4215) (seertid/forbrug). Baseret på data fra TNS Gallup.

Daglig radiolytning på godt 2 timer Radioudbuddet er ikke opgjort som en del af statistikkerne, men der findes sammenlignelige opgørelser af den daglige radiolytning pr. dansker over 12 år tilbage til 2008. Den gennemsnitlige daglige lyttetid var på det tidspunkt 131 minutter, hvilket i 2015 er faldet til 127 minutter. Radioforbruget er dermed i gennemsnit ca. en time mindre end tv-forbruget.

Ændringer i den yngre befolknings medievaner Der er stor forskel på bevægelserne i tv- og radioforbruget mellem forskellige aldersgrupper. Det fremgår af kulturvaneundersøgelserne, hvor der i 2004 og 2012 blev stillet sammenlignelige spørgsmål om tv og radioforbrug. For befolkningen under 30 år faldt andelen af daglige tv-seere fra 92 pct. til 79 pct., mens radioforbruget faldt fra 76 pct. til 51 pct. For gruppen af 30 til 59-årige faldt forbruget lidt mindre. For befolkningen på 60 år eller derover var det stort set samme andel, der så tv dagligt i 2004 som i 2012, mens radioforbruget faldt svagt fra 89 pct. til 79 pct. Det er dermed ændringen i de yngste aldersgruppers medievaner, der har størst betydning for den samlede udvikling.

Figur 5.4 Voksnes forbrug af radio og tv, fordelt efter aldersgruppe

Kilde: www.statistikbanken.dk/KVU1212.

5.3 Internet

Internettet afløser de traditionelle formidlingskanaler

Fælles for udviklingen i udbuddet af og efterspørgslen efter dagblade, radio og tv, er, at digitaliseringen har flyttet en stor del af formidlingen fra de traditionelle trykte og elektroniske medier til internettet. Det har skabt nye forbrugsmønstre og forretningsmodeller, der ikke dækkes tilstrækkeligt af de eksisterende statistikker, som tager udgangspunkt i et fysisk produkt eller en velafgrænset gruppe af udbydere. Udover medier er også film, bøger og musik påvirket af denne udvikling.

Indikatorer for internettets betydning

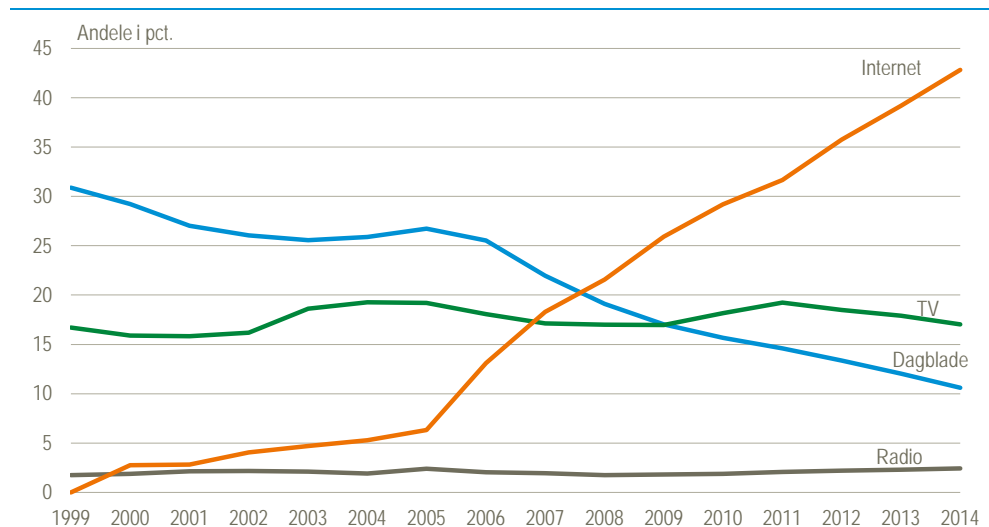
Danmarks Statistik har endnu ikke statistikker, der præcist kan beskrive digitaliseringens betydning for mediernes udvikling. For dog at give en indikation præsenteres i dette afsnit først udviklingen i annonceomsætningen for forskellige medier som indikator for deres kundegrundlag. Derefter præsenteres resultater fra undersøgelsen af befolkningens brug af it, hvor der bl.a. indsamles data om brugen af internettet som nyhedskilde.

Internettet er blevet den vigtigste markedsplads for annoncer

Den samlede omsætning for annoncering steg fra 1999 til 2014 fra ca. 10,8 mia. kr. til 12,7 mia. kr. svarende til ca. 18 pct. Denne udvikling dækker over en større stigning frem til 2007, hvor annonceomsætningen toppede med 14,7 mia. kr. for derefter at falde frem til 2013, hvorefter den er steget lidt i 2014. Der er i perioden sket et markant skift fra annoncering i dagblade til annoncering på internettet. I 2000 udgjorde annonceomsætningen på internettet 3 pct. af den samlede annonceomsætning, hvilket i 2014 var steget til knap 43 pct. Omvendt faldt dagbladenes andel fra ca. 30 pct. til 11 pct. i samme periode. De øvrige medier, der mistede markedsandele til internettet, er lokale og regionale ugeaviser, magasiner og fagblade og tidsskrifter.

Figur 5.5 Annonceomsætning, fordelt på medier

Kilde: www.statistikbanken.dk/VIR316. Baseret på data fra Dansk Oplagskontrol, Reklameforbrugsundersøgelsen.

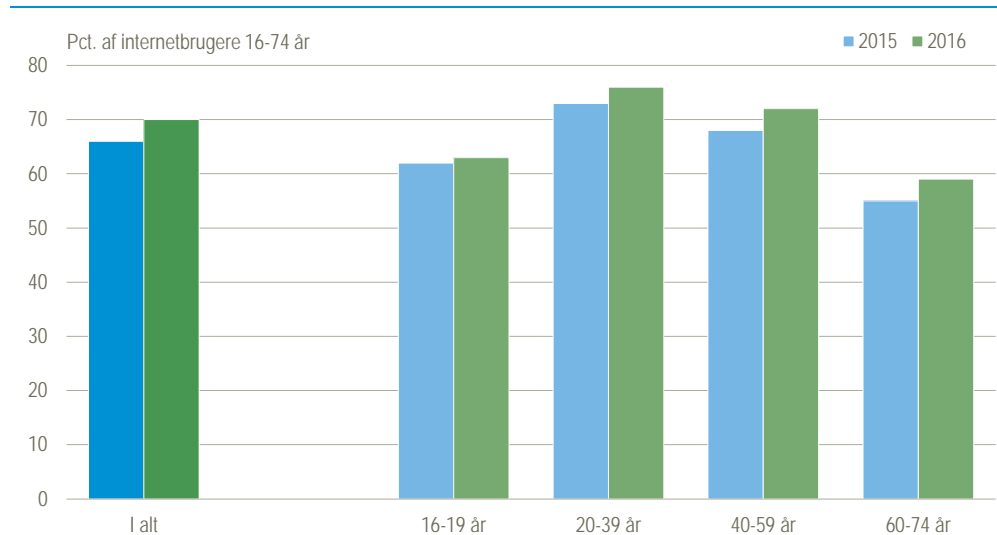
Prisen på tv-spots er faldet

Annonceomsætningen på tv er steget med 20 pct. fra 1999 til 2014, mens antallet af tv-spots er mere end femdoblet i samme periode. Det betyder, at annonceprisen pr. tv-spot er faldet markant. Dette kan ses i sammenhæng med, at antallet af tv-udbydere er steget og konkurrencen om annonceindtægterne dermed er skærpet.

Færre læser nyheder på internettet

Statistikken om befolkningens brug af it er en årlig spørgeskemaundersøgelse, hvor der i en årrække er spurgt til brugen af internettet til at læse eller downloade nyheder. Andelen af befolkningen, der bruger internettet til at læse eller downloade nyheder er steget fra 66 pct. i 2015 til 70 pct. i 2016.

Figur 5.6 Brug af internet til at læse/downloade nyheder inden for de seneste tre måneder

Kilde: www.statistikbanken.dk/BEBRIT09 It-anvendelse i befolkningen 2015 og 2016.

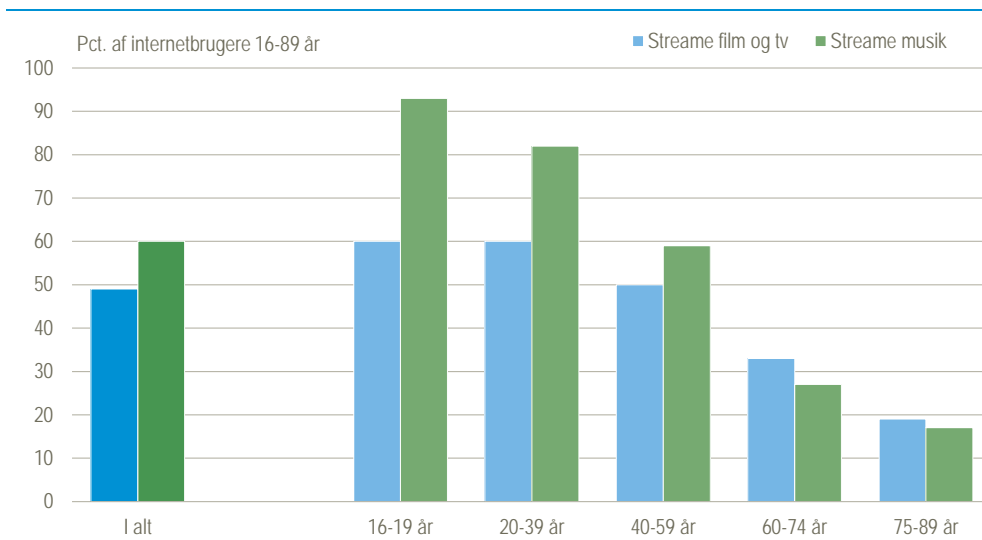
Halvdelen af internetbrugere streamer film og musik

Streaming af film og musik over nettet er et andet alternativ til det traditionelle radio- og tv-forbrug. Andelen af internetbrugere mellem 16 og 89 år, der har streamet film, serier eller tv-programmer var i 2016 på 49 pct., mens 60 pct. streamede musik. Andelen er faldende med alderen. Otte ud af ti 16-19-årige internetbrugere har brugt streamingtjenester til at se film eller lytte til musik. Blandt de 75-89-årige internetbrugere har én ud af fem brugt streamingtjenester til musik, men kun én ud af ti har brugt streamingtjenester til film og tv.

Streaming

Streaming betyder at man kan afspille film eller musik online på computer eller smartphone uden at det bliver gemt på enheden.

Figur 5.7 Andel af aldersgrupper der har streamet film/musik inden for de seneste tre måneder. 2016

Kilde: www.statistikbanken.dk/BEBRIT16 og It-anvendelse i befolkningen 2016.

Musik streames dagligt, film ugentligt

De fleste af dem, som streamer film eller tv, gør det ugentligt, mens musik streames dagligt. Der er store forskelle i brugen af streaming mellem de forskellige aldersgrupper. De yngre internetbrugere streamer både film og musik på daglig basis, mens de ældre internetbrugere streamer ugentligt.

Musik streames mest af unge mænd

Det er i høj grad yngre mænd, som anvender streamingtjenester, når de lytter til musik. 71 pct. af de 16-24-årige mænd streamer musik dagligt, mens andelen for de 16-24-årige kvinder er 61 pct.

6. Film og biografer

6.1 Film

Filmregister siden 1976 Danmarks Statistik har siden 1976 registreret alle film, der har haft premiere i danske biografer. En premiefilm defineres som en film, der har været vist mindst 5 gange ved offentlige forestillinger. For film med premiere før 1976 omfatter statistikken kun den del af billetsalget, der er foregået siden 1976.

Mest sete biograffilm siden 1976 er Titanic Den mest sete biograffilm siden 1976 er *Titanic*, som siden premieren i 1998 har solgt 1,4 mio. billetter. I modsætning hertil har en spansk film med premiere i 2007 kun solgt to billetter.

Tabel 6.1 De fem mest sete film siden 1976

	Solgte billetter	Premiereår	Land
Titanic	1 428 491	1998	USA
Ringenes herre: Eventyret om ringen	1 331 669	2001	USA
Olsen banden ser rødt	1 201 293	1976	DAN
Ringenes herre: Kongen vender tilbage	1 167 677	2003	USA
Avatar	1 158 592	2009	USA

Kilde: [Film-bøger-og-medier/biografer-og-film](#)

De 5 mest sete film – siden 1976

Af de fem mest populære film siden statistikkens begyndelse er fire film amerikanske og kun én dansk. Listens danske indslag *Olsen banden ser rødt* kommer ind på en tredje plads i forhold til flest solgte biografbilletter. Alle fem film har solgt mere end 1 mio. billetter. *Avatar*, der havde premiere i 2009, er den nyeste blandt de fem film og kommer ind på en femte plads. To af filmene fra filmserien *Ringenes Herre* har også sneget sig med på listen. Det gælder *Eventyret om ringen* og *Kongen vender tilbage*, som kommer ind på listen på hhv. en anden og en fjerdeplads. Øverst på listen ligger *Titanic* fra 1998.

Tabel 6.2 Ti mest populære film. 2016

	Solgte billetter
Flaskepost fra P	687 842
Klassefesten 3: Dåben	524 599
The Revenant	341 490
Zootropolis	332 402
Rogue one: A star wars story	330 066
Deadpool	323 684
Kæledyrenes hemmelige liv	321 795
Fantastiske skabninger og hvor de findes	319 035
Kollektivet	293 074
Kung Fu Panda 3	279 712

Kilde: NYT fra Danmarks Statistik, nr. 112, 2017

De 10 mest populære film i 2016

Fire af de ti mest sete film var en del af en filmserie. *Flaskepost fra P*, *Rogue One: A Star Wars story*, *Klassefesten 3: Dåben*, og *Kung Fu Panda 3*. *Flaskepost fra P* er den tredje filmatisering af Jussi Adler-Olsens bøger. De foregående var *Kvinden i buret* og *Fasandræberne*. Tilsammen har de solgt 2,1 mio. billetter. Alle tre film i serien om *Klassefesten* har også været store biografsucceser, som i alt har solgt 1,6 mio. billetter. De otte *Star Wars* film har samlet set solgt knapt 3,9 mio. billetter, mens *Kung Fu Panda* serien har solgt under 1 mio. billetter.

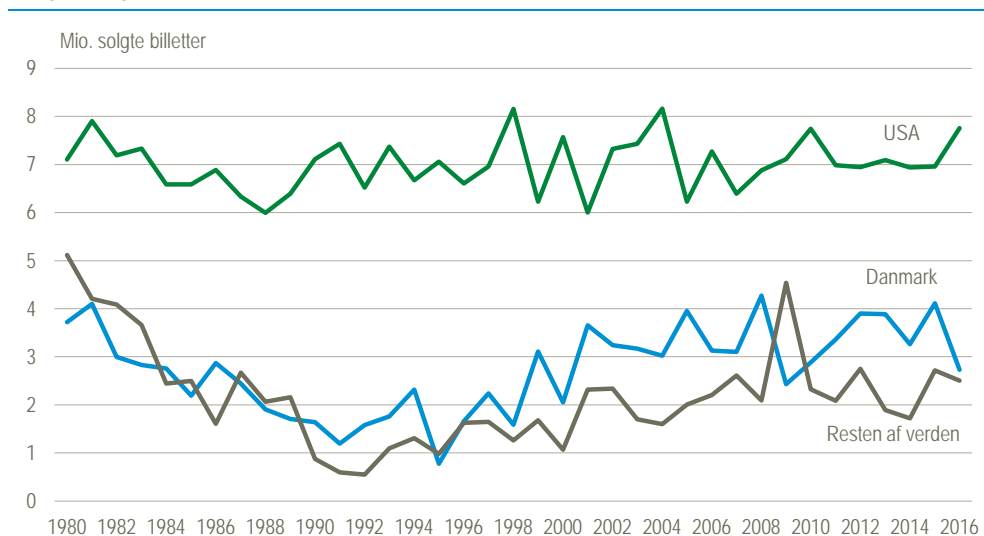
Andelen af solgte billetter til danske film svinger meget i perioden

Andelen af solgte billetter til danske film har svinget meget fra år til år. Det absolutte lavpunkt var i 1995, hvor andelen af solgte billetter til danske film var helt nede på 9 pct. af det samlede billetsalg. Den højeste andel af danske filmbilletter var i 2013 med 30 pct. af det samlede billetsalg.

Salg af biografbilletter siden 1980

I 2016 blev der solgt 13 mio. biografbilletter, hvilket er et fald på 6 pct. i forhold til 2015. Selv om der har været et fald i billetsalget, ligger billetsalget i 2016 stadigvæk blandt de ti år med det højeste billetsalg siden 1980. Der blev solgt flest billetter i 1981 med et salg på 16,2 mio. billetter. De danske film solgte 2,7 mio. biografbilletter i 2016, hvilket er et fald på 33,5 pct. i forhold til året før. Derimod har der været en stigning i billetsalget for amerikanske film. I 2016 var billetsalget på 7,8 mio. billetter, hvilket er en stigning på 11,5 pct. i forhold til 2015. Salget af billetter til udenlandske film var på 2,5 mio. billetter i 2016.

Figur 6.1 Solgte biografbilletter

Kilde: www.statistikbanken.dk/BIO2.

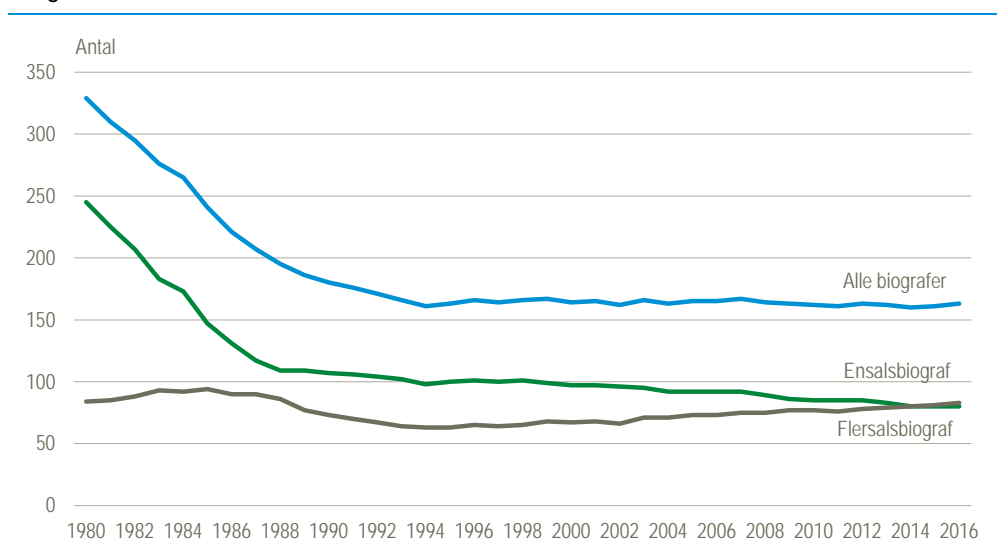
Solgte biografbilletter faldt med 34,3 mio. fra 1960 til 1990

I 1960 blev der solgt knap 44 mio. biografbilletter i Danmark. Frem til 1990 faldt det antal med 34,3 mio. billetter til 9,6 mio. Der blev solgt 9,6 biografbilletter pr. indbygger i 1960 mod 1,9 biografbilletter pr. indbygger i 1990. I dag er billetsalget steget til 2,3 stk. pr. indbygger.

6.2 Biografer

I 1960 var der 462 biografer med 160.000 siddepladser. I løbet af de næste 30 år faldt disse tal, så der i 1990 var 166 biografer med 50.000 siddepladser tilbage. I 2016 var der 163 biografer med 61.000 siddepladser. I slutningen af 1970'erne begyndte man at opdele de store biografer i mindre sale. Derfor er antallet af biograf-sale ikke faldet så meget som antallet af biografer. Siden 1980 er antallet af biografer faldet med 50 pct. Antallet af ensalsbiografer er faldet med 67 pct., mens antallet af flersalsbiografer kun er faldet med 1 pct.

Figur 6.2 Biografer

Kilde: www.statistikbanken.dk/BIO1.

7. Scenekunst og musik

7.1 Scenekunst

Statistikken viser aktiviteten ved de professionelle teatre i Danmark. Teatrene er opdelt i statsstøttede og ikke-statsstøttede teatre samt koncert- og kulturhuse. For alle teatre omfatter statistikken oplysninger om produktioner, antal opførelser og tilskuere og genre samt informationer om internationale aktiviteter.

Populationsafgrænsning er ændret i 2015/2016

Fra og med sæson 2015/2016 er der et databrud, der udspringer af en ændret afgrænsning af de enheder, der undersøges i statistikken. De statsstøttede teatre omfatter fra sæson 2015/2016 også de teatre, der er godkendt under ordningen om refusion af kommuners udgifter til børneteater og opsøgende teater samt teatre, der er godkendt under formidlingsordningen til nedsættelse af billetpriser. De ikke-statsstøttede teatre lever op til Statens Kunstfonds kriterier for professionelle teatre. Konkret består populationen af de ikke-statsstøttede teatre i sæsonen 2014/2015 med undtagelse af de teatre, der var godkendt under ordningerne om refusion og formidling.

Stabilt antal tilskuere og forestillinger på danske teatre

Statistikken offentliggøres årligt og udarbejdes på sæsonbasis, dvs. fra 1. juli det ene år til 30. juni det efterfølgende år. I sæson 2015/2016 var der i alt 2,9 mio. tilskuere til 891 produktioner på danske teatre. De 670 produktioner svarende til tre ud af fire, blev opført på teatrenes egne stationære scener og tilsammen blev de besøgt af 2,2 mio. tilskuere.

Tabel 7.1 Produktioner, opførelser og tilskuere ved egne scener. Sæson 2015/2016

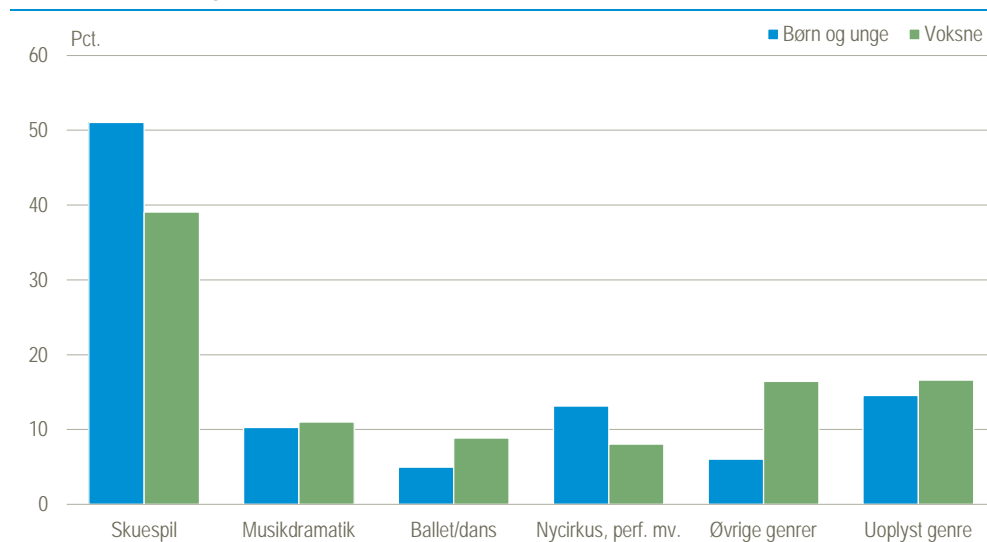
	Produktioner	Opførelser	Tilskuere
	antal		
Alle teatre	670	9 642	2 161 157
Alle statsstøttede teatre/statsligt godkendte	577	8 335	1 585 403
Alle ikke-statsstøttede teatre	93	1 307	575 754
Det Kgl. Teater	36	556	357 823
Teatre i Det Københavnske Teatersamarbejde	44	719	206 806
Landsdelscener, nationale turnéteatre	48	1 146	388 253
Små storbyteatre	96	2 273	210 938
Egnsteatre	144	1 821	279 596

Anm.: De enkelte grupper af statsstøttede teatre i 'teaterkategori' er andele af de statsstøttede/statsligt godkendte teatre, men udgør tilsammen ikke samtlige statsstøttede/statsligt godkendte teatre. Der er databrud i sæson 2015/2016 og derfor kan tallene ikke umiddelbart sammenlignes med tidligere udgivelser.

Tre ud af ti scenekunstproduktioner er målrettet børn og unge

En række produktioner er målrettet et yngre publikum. I sæsonen 2015/2016 svarer det til, at tre ud af ti produktioner er målrettet børn og unge. Ser man derimod på fordelingen af stationære og turnerende produktioner, så er halvdelen af de turnerende produktioner målrettet det yngre publikum, mens det kun er to ud af ti produktioner på stationære scener, der er målrettet børn og unge.

Figur 7.1 Produktioner efter genre. Sæson 2015/2016

Kilde: www.statistikbanken.dk/SCENE02.

Skuespil udgør den største andel af alle produktioner

På de professionelle teatre i Danmark udgør *skuespil* med 43 pct. den største andel af alle opførte produktioner. For voksne er andelen af produktioner inden for *skuespil* 39 pct. Tallet er imidlertid væsentlig højere, når man alene ser på de produktioner, der er målrettet det yngre publikum. Her er 51 pct. af produktionerne, der er *skuespil*.

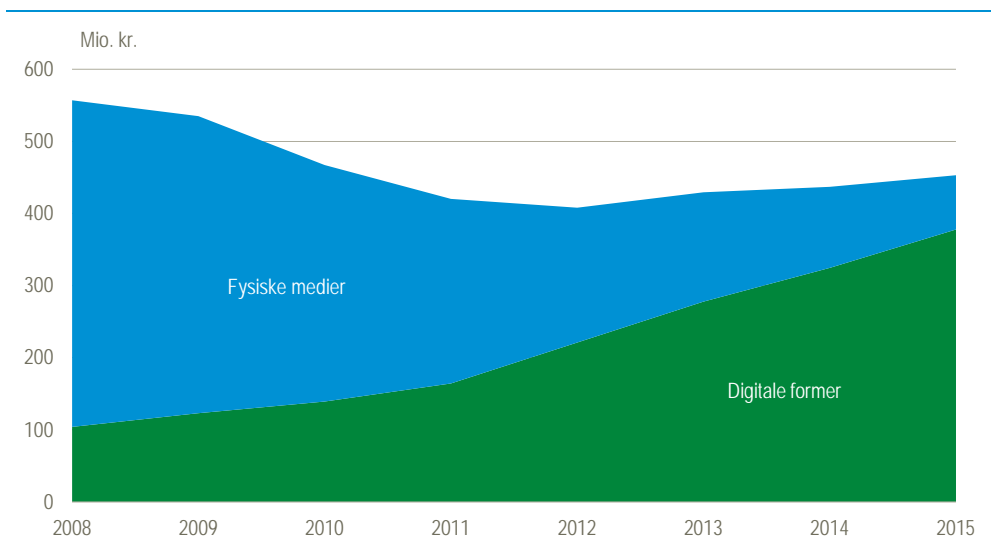
7.2 Musikrettigheder

Når vi hører musik i tv eller radioen sker der efterfølgende en betaling for retten til at afspille musikken offentligt. Virksomheder inden for brancherne tv, radio og musikforlag m.m. køber hovedparten af de rettigheder, som rettighedsorganisationerne modtager betalinger for. Rettighedsorganisationer er Koda, Gramex og NCB.

Den digitale musik i vækst

Efter en årrække med faldende salg af indspillet musik, steg salget for tredje år i træk i 2015. Samlet steg salget af musik til 453 mio. kr. i 2015 fra 437 mio. kr. året før. Stigningen i salget dækker over en markant stigning i digital musik, som er mere end tredoblet fra 104 mio. kr. i 2008 til 378 mio. kr. i 2015. Den markante stigning skyldes, at danskerne i de seneste år for alvor har taget de forskellige streamingtjenester til sig.

Figur 7.2 Salg af musik fordelt på distributionsformer

Kilde: www.statistikbanken.dk/MUSIK1.

Streaming erstatter downloads

Salget af musik i digitale formater har gennemgået et markant skift fra digitale downloads, hvor købte sange og albums hentes ned på køberens pc, tablet, telefon eller lignende, til streamingtjenester hvor betaling for musikken sker via abonnementer. Det første år, hvor streaming er dækket af statistikken, er 2012, hvor streaming udgjorde 47 pct. af det digitale musiksalg. I 2015 er denne andel steget til 86 pct.

Tabel 7.2

Salg af musik fordelt på digitale formater

	2013	2014	2015
	— mio. kr. —		
I alt	278	325	378
Streaming	170	256	323
Downloads	108	69	55

Kilde: www.statistikbanken.dk/MUSIK1.

Salget af fysiske medier er faldet markant

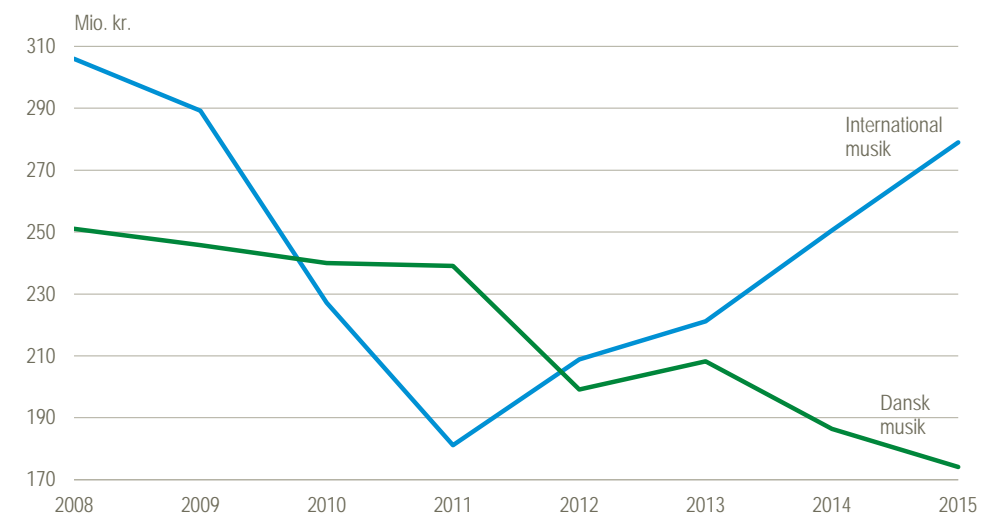
Fra 2008 til 2015 er salget af musik på fysiske medier (vinyl og CD) faldet fra 453 mio. kr. til 75 mio. kr. Hvor fysiske medier i 2008 dækkede over 80 pct. af det samlede salg, udgjorde det blot 17 pct. i 2015.

Stigning i salget af international musik

Musiksalg i Danmark har været nogenlunde lige fordelt på dansk og international musik siden 2008. I 2008 blev der solgt international musik for 306 mio. kr. og dansk musik for 251 mio. kr. I 2015 er tallet faldet for begge til hhv. 279 mio. kr. og 174 mio. kr. Udviklingen har dog været forskellig idet salget af dansk musik faldt nogenlunde jævnt gennem perioden, mens den internationale musik faldt kraftigt fra 2008 til 2011 for derefter at stige igen. Dansk og internationalt er defineret ud fra, hvor producenten er hjemmehørende. Som hovedregel er musikken kategoriseret som dansk, når indspilningen er foretaget af kunstnere hjemmehørende i Danmark.

Figur 7.3 Salg af musik fordelt på dansk og international musik

Kilde: www.statistikbanken.dk/MUSIK1.

Dansk musik på fysiske medier

De traditionelle medier som CD og vinyl er mere anvendte ved køb af dansk musik end ved international musik. I 2015 var 52 pct. af salget af fysiske medier med dansk musik, mens andelen på streaming og downloads var på hhv. 36 pct. og 37 pct. Forbrugerne af dansk musik er således lidt mere tilbøjelige til at vælge de fysiske medier, mens den internationale musik i højere grad efterspørges i digitale formater. Dette mønster har været gældende gennem hele perioden 2008 - 2015.

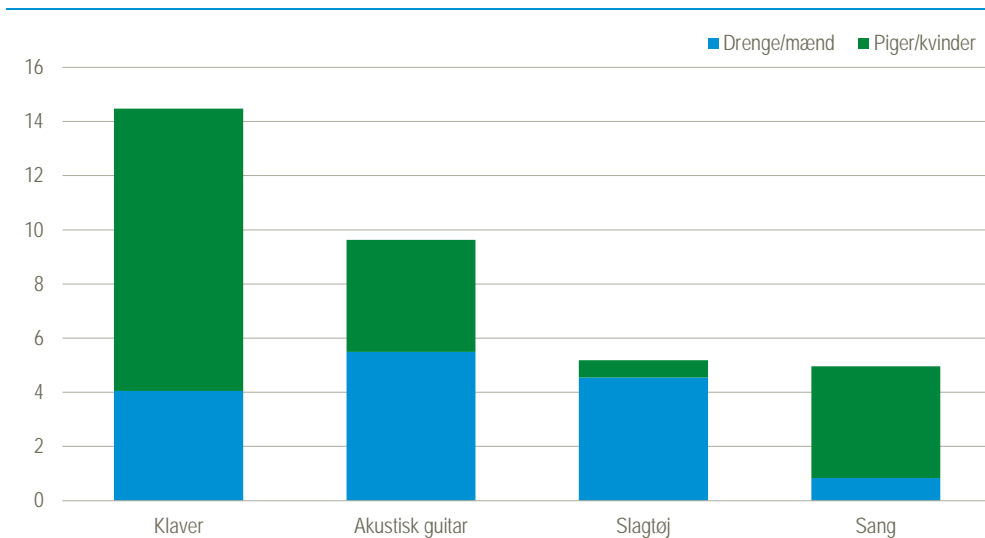
7.3 Musikskoler

Musikskolestatistikken omfatter knap 100 kommunale og selvejende musikskoler, og viser bl.a. elevaktiviteter, personale og økonomiske nøgletal. I opgørelserne over aktiviteten er det muligt at se fordelingen af elever på en række fag inden for instrumentundervisning såvel som forskellige tilbud inden for sammenspil. Det samlede antal musikskoleelever i sæsonen 2015/2016 var knap 50.700, når man alene ser på instrumentfag og sang. Musikskoleeleverne er overvejende børn og unge mennesker under 25 år. Piger udgør 56 pct. af eleverne.

Klaver og akustisk guitar er mest populært

Af de næsten 30 fag som musikskolerne udbyder undervisning i, er klaver og akustisk guitar de mest populære. Næsten halvdelen af musikskoleeleverne følger et af disse fag. I sæsonen 2015/2016 modtog 29 pct. af eleverne undervisning i klaver. Heraf var 10.420 piger, og 4.050 var drenge. 19 pct. af eleverne blev undervist i akustisk guitar, heraf 5.500 drenge og 4.130 piger.

Figur 7.4 Musikskoleelever fordelt på de fire mest populære fag og køn. Sæson 2015/2016

Kilde: www.statistikbanken.dk/MUSKOL02.

Piger synger og spiller fløjte, drenge trommer

Kønsforskellene i elevernes præferencer for instrumenter er tydelig inden for tværføjte og slagtøj. I undervisningen i slagtøj er 88 pct. af eleverne drenge. I tværføjteundervisningen er det derimod piger, der dominerer med 90 pct. af eleverne.

Violin, el-guitar, saxofon og fløjte er også populære

Rækkefølgen blandt musikskolernes mest populære instrumenter ligger fast år efter år. På førstepladsen gennem de seneste fire år ligger klaverspil, mens akustisk guitar, slagtøj og sang indtager de efterfølgende pladser. På en femteplads ligger violin, og på sjettepladsen elguitar. Ligesom de allerede nævnte instrumenter har saxofon, tværføjte og elbas været at finde på top-ti i samme periode, men ikke på de samme placeringer hvert år.

8. Idræt og fritid

8.1 Idræt og fritid

Statistikken viser antal medlemmer i sportsklubber og fritidsorganisationer samt tilskuere til udvalgte sportsgrene

Statistikken om idræt og fritid viser medlemstal for sportsklubber og fritidsorganisationer samt tilskuertal for udvalgte sportsgrene, fx fodbold og håndbold. Danmarks Statistik indsamler oplysninger om medlemstal for de organiserede aktiviteter fra de store idrætsforbund og interesseorganisationer årligt. Statistikken om tilskuertal omfatter antal kampe, tilskuertal og tilskuergennemsnit pr. kamp på udvalgte sportsgrene som fx fodbold, håndbold og ishockey.

Tabel 8.1 Ungdoms-, idræts- og friluftorganisationers medlemstal

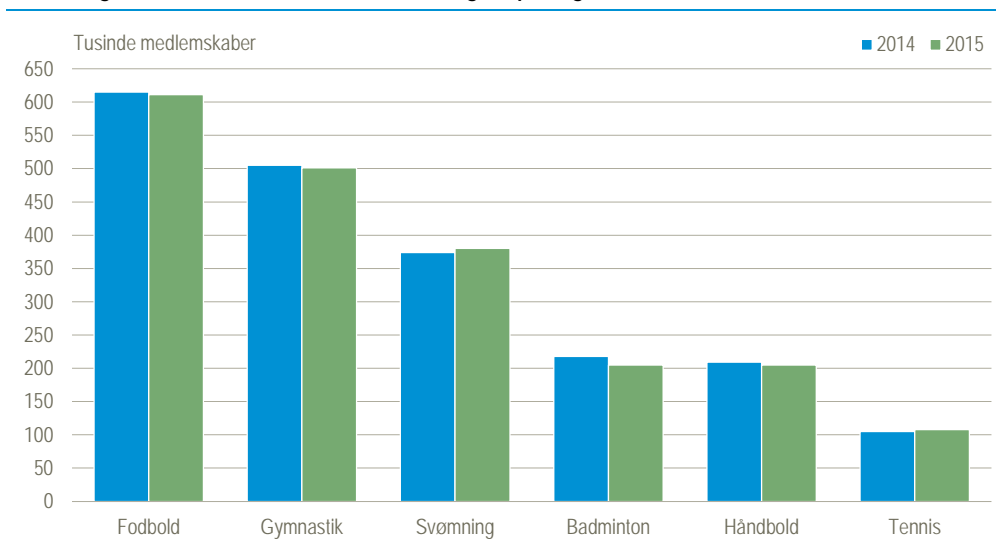
	2013	2014	2015
	————— 1.000 medlemmer —————		
Børne- og ungdomsorganisationer	83	85	86
Dansk Idrætsforbund (DIF)	1 935	1 913	1 909
Danske Gymnastik & Idrætsforeninger (DGI)	1 527	1 529	1 522
Dansk Firmaidrætsforbund (DFI)	390	373	367
Friluftorganisationer	398	387	386

Anm.: En person kan være medlem af flere organisationer på samme tid og kan altså tælle med flere gange.

Kilde: www.statistikbanken.dk/medlem1.

Det samlede medlemstal i danske ungdoms-, idræts- og friluftorganisationer var på 4,3 mio. i 2015. Heraf har Dansk Idrætsforbund 1,9 mio. medlemmer og Danske Gymnastik- & Idrætsforeninger 1,5 mio. medlemmer. Bemærk at personer, der er med i flere foreninger, tæller med i statistikken flere gange.

Figur 8.1 Idrætsorganisationers medlemstal for udvalgte sportsgrene

Kilde: www.statistikbanken.dk/medlem1.

Flest medlemskaber i fodboldklubber

Med i alt 611.000 medlemskaber i 2015 er fodbold fortsat den største sportsgren i den organiserede idræt. Medlemmerne er fordelt med 337.000 i Dansk Boldspil-Union (DBU), 251.000 i Danske Gymnastik- og Idrætsforeninger (DGI) og 23.000 i Dansk Firmaidræt (DFI). Det er knap 1 pct. færre medlemskaber end året før. Til sammenligning er gymnastik den næststørste sportsgren med 501.000 medlemmer. På en tredjeplads kommer svømning med 380.000 medlemskaber (tallet er eksklusive medlemmer i DFI), og på en fjerdeplads ligger badminton med 205.000 medlemmer i 2015.

- Svagt fald i medlemstallet for DIF, DGI og DFI* Trods lidt flere medlemmer i DGI, faldt det samlede medlemstal i 2015 en smule i de tre store idrætsorganisationer DIF, DGI og DFI. Antallet af medlemskaber var i alt 3.798.000 i 2015. Det er 0,4 pct. færre medlemskaber end i 2014.
- Danske husstande brugte ca. 2.000 kr. på sport og fritid* Ifølge Danmarks Statistiks forbrugerundersøgelse brugte danske husstande i gennemsnit i 2015 knap 2.200 kr. til sport og fritid; beløbet omfatter indkøb af udstyr og udgifter til at deltage i eller være tilskuere til sports- og fritidsaktiviteter.
- Ingen tal for den kommercielle idræt og motionsløb* I statistikkerne for idræt og fritid findes ingen opgørelser af den mere kommercielle del af idrætslivet, som fx aktiviteten i fitnesscentre eller deltagertallet for de store motionsløb, der hvert år arrangeres over hele landet. Disse aktiviteter kan være betydelige, fx havde DHL-stafetløbet, som afvikles i fem byer, ifølge DHL's hjemmeside 207.000 deltagere i 2016.
- Danskernes motions- og sportsvaner 2016* Idrættens Analyseinstitut har i 2016 udarbejdet undersøgelsen "Danskernes motions- og sportsvaner 2016". Heraf fremgår at 61 pct. af danskerne dyrker en eller anden form for motion, og at den selvorganiserede del af sport og motion været stærkt stigende de seneste 25 år, hvilket også påvises ved, at de mest populære sport- eller motionsaktiviteter er styrketræning og vandreture. I de yngre aldersgrupper dyrker mænd mere sport og motion end kvinder, men i de ældre aldersgrupper er det omvendt. Der er også en sammenhæng mellem uddannelsesniveau og sports- eller idrætsaktiviteter, således at personer med de højeste uddannelser dyrker mest motion.

English Summary

Overview of cultural statistics

In 2010, Statistics Denmark established Culture as an independent statistical domain, gathering existing statistics from the Danish Ministry of Culture as well as developing new statistics. Cultural statistics can be used in qualifying, differentiating and underpinning the debate on policies relating to culture and business. This publication aims at providing a coherent and easily available overview of the statistics describing cultural activities in Denmark.

Geographically distributed data on theaters, libraries, music schools and cinemas

The publication starts off with a thematic chapter based on some of Statistics Denmark's spatially distributed data on theatres, libraries, cinemas and music schools. The section on theatres investigates the patterns of children and young people's use of theaters. Where adults primarily buys tickets for plays in the major cities, a large part of the performances for children and young people are touring productions that local municipalities have purchased for schools and libraries. The next section quantifies how close to potential users libraries are located and shows the relationships between the distance to the nearest library, population density and borrowing behavior. Approximately every sixth Dane lives less than 500 meters from a library, almost 40 per cent live up to one kilometer from a library and more than 55 per cent live within 1,500 meters from the nearest library. The section on music schools describes which parts of the country instrument training is most prevalent and what instruments that are the most popular in the various municipalities. Piano is the most popular instrument in over three-quarters of the country's municipalities, while the acoustic guitar is the most popular instrument in 17 municipalities. Only four municipalities had percussion, singing or violin as the most popular instrument. And finally, the section on cinemas describe the different film preferences of Danish regions, in particular with respect to Danish and international movies. For the ten best-selling movies there are local variations and changes from year to year. In 2016, only the Danish thriller *Department Q: A Conspiracy of Faith* was among the the top ten in all parts of the country, while five of the ten best-selling film was on the top ten list in all parts of the country in 2015.

Economy and business structure

Public funding for cultural activities for 2016 was DKK 23.3 billion. The largest shares of funding were allocated to *Sports* (20 per cent), *Radio and TV* (19 per cent), and *Libraries* (15 per cent). The central government provided 56 per cent of the public funding for cultural activities, while local municipalities provided the remaining 44 per cent. Central government and local municipalities support different cultural domains.

In 2014, the number of jobs within the cultural sector was around 145,000 corresponding to 82,000 full time equivalents. The number of work places was almost 22,000. Around 2,600 new enterprises were established within the cultural sector, almost half of which were found in Copenhagen and the Capital Region.

Cultural heritage

In 2015, admissions of Danish museums reached 16.2 million visitors. Of the 254 museums included in the statistics, 130 are owned or subsidized by the state. Museums subsidized or owned by the state had 12.7 million visitors in 2015, corresponding to almost 80 per cent of the total number of visitors. Zoos, aquariums and botanical gardens had a total of 4.9 million visitors.

There are 7,200 listed buildings in Denmark. 38 per cent of these are for personal habitation, 21 per cent are for professional purposes and industry, and 14 per cent are for agricultural purposes. The remainder of the listed buildings is for cultural, educational and other purposes.

30 per cent of the 32,200 ancient monuments in Denmark are located in the Central Jutland region, while only 11 per cent of the monuments are located in the Capital region. The geographical distribution of the ancient monuments is the opposite of the distribution of listed buildings.

The total size of holdings in the National Archives was 451,000 meters and the accessed records were 11,300 meters in 2015, while the number of employees corresponded to 218 full time equivalents. The total size of holdings of the town and local archives were 257,000 meters and accessed records were 6,200 meters.

*Libraries,
literature
and books*

The public libraries lending of printed books were 26.8 million units in 2015, a decrease of 3 per cent compared to the previous year. This development is to some degree offset by an increase in the lending of electronic materials.

The book production in 2014 was 21,000 titles of which 63 per cent were commercial publications. 64 percent of the books are published as printed books while 36 per cent are published as e-books, etc.

Media

The circulation of daily newspapers has been declining since 2008. In 2014, total circulation on weekdays was 1.7 million copies and on Sundays, circulation was 1.1 million copies. These numbers represent a decrease from 2007 of 36 and 38 per cent, respectively. Similarly, the number of newspaper readers has decreased from 2,760,000 in 2010 to 2,034,000 in 2015, a decrease of 26 per cent. The decrease depends on the type of newspaper; tabloids have experienced a drop of 51 per cent in numbers of readers, while regional newspapers have gone down by 33 per cent.

The average Dane watches TV 172 minutes or almost 3 hours every day. The number of households that can receive more than 50 channels has tripled from 2008 to 2015. Daily radio listening time in 2015 was 127 minutes per day.

49 per cent of Internet users between the ages of 18 and 89 have streamed film and TV programs, while 60 per cent have streamed music.

Cinemas and films

In 2016, the number of tickets sold for films screened at Danish cinemas was 13 million. Denmark has 163 cinemas with a total of 61,000 seats. The most popular film in 2016 was *Department Q: A Conspiracy of Faith* selling 688,000 tickets.

Music and theatre

Admissions to theatres reached 2.9 million in the season 2015/2016, which is on the same level as the previous season. The total number of theater productions in 2015/2016 was 891, slightly up from 858 in the previous season.

The sale of property rights for music streaming and downloads in 2015 was DKK 378 million. Streaming represents 86 per cent of the digital sale of music, up from 47 per cent in 2012.

For 2015/2016, the number of pupils being taught an instrument in Danish music schools was 50,700, of which 44 per cent were male pupils and 56 per cent were female. As in the previous years, the piano, acoustic guitar, percussion and singing were the most popular subjects.

Sports and leisure

The total number of members in Danish youth, sports- and outdoors organizations in 2015 were 4.3 million, with the three largest sports organizations – The Sports Confederation of Denmark, The Danish Gymnastics and Sports Associations, and The Danish Company Sports Association – accounting for 3.8 million members.

Bilag

Her er vist en samlet oversigt over Danmarks Statistiks kulturstatistikker samt en oversigt over kulturemner og deres indbyrdes kategorisering. Desuden indeholder bilaget en række henvisninger til andre relevante kilder til belysning af kulturområdet.

Kulturstatistik hos Danmarks Statistik

Nedenstående oversigt over kulturstatistikkerne viser for hver statistik de tilhørende tabeller. Tabellerne er angivet ved deres referencenavn (fx KUBS01), og alle tabeller kan direkte tilgås i Statistikbanken fra browserens adresselinje ved fx at indtaste www.statistikbanken.dk/KUBS01.

Kulturstatistikker

Statistik	Tabeller
Arkiver	ARKIV01-03
Biblioteker	BIB1-8, SBS1-2, FORSK1-14B
Biografer og film	BIO1-6
Bogproduktion	BOG02-06
Dagblade og tidsskrifter	Nye tabeller
Idræt og fritid	SPORT1, MEDLEM1
Kulturens erhvervsstruktur og arbejdsmarked	KUIV1-2, KUERH1-3, KUARB1-3
Kulturministeriets udbetalinger	KUBS01-11, BIA01-02
Kulturrelateret forskning og udvikling	FOUKUL01-02
Kulturredannedes tilknytning til arbejdsmarkedet	KUBESK1-5
Museumsstatistik	MUS-2
Musik	MUSIK1-4
Musikskoler	MUSKOL01-06
Offentlige bevillinger til kulturelle formål	BEVIL01-05
Radio og tv	APP212, DIS111-135, FOR422-4216, VIR316-331
Scenekunst	SCENE01-05
Zoologiske anlæg og botaniske anlæg	ZOO1
Fredede bygninger og fortidsminder (hver 4. år)	KFRED1-3
Kulturvaneundersøgelsen (varierende perioder - opdateres ved nye undersøgelser)	KVUXX; KVUBXX

¹ Ikke alle radio og tv-relaterede tabeller opdateres i den angivne periode, da visse opdateres to eller tre gange årligt.

Til alle tabeller i Statistikbanken hører en statistikdokumentation, som kan findes på linket www.dst.dk/da/Statistik/dokumentation/statistikdokumentation.

Kulturemner

Formidlingen af kulturstatistikken er organiseret i kulturemner, jf. nedenstående tabel. Kulturemnerne er defineret efter UNESCOs⁷ struktur men tilpasset danske forhold. Strukturen består af en række overordnede kategorier (fx Kulturarv, Visuel kunst og design), som samler de enkelte kulturemner. Fx omfatter kategorien Visuel kunst og design kulturemnerne Arkitektur, Billedkunst, Design, Fotografering, og Kunsthåndværk.

Statistikkerne dækker de enkelte kulturemner forskelligt. Fx indgår Reklame og Fotografering pt. kun som brancher i statistikker om kulturvirksomheder, mens der for fx Scenekunst og Biblioteker udarbejdes detaljeret statistik på baggrund af en dedikeret dataindsamling.

Inddeling af kulturemner

IDRÆT OG FRITID	Fornøjelses- og temaparker Idræt Spil og lotteri
KULTURARV	Arkiver Fredede bygninger Fredede fortidsminder Kulturmiljøer/landskaber Museer Sprog Zoologiske anlæg og botaniske haver
MEDIER, BIBLIOTEKER OG LITTERATUR	Biblioteker Computerspil Dagblade og tidsskrifter Film Litteratur og bøger Radio og tv
SCENE OG MUSIK	Musik Scenekunst
VISUEL KUNST OG DESIGN	Arkitektur Billedkunst Design Fotografering Kunsthåndværk
ANDEN KULTUREL AKTIVITET	Folkeoplysning og folkehøjskoler Reklame Statslig administration Udstyr Anden/tværgående kultur

⁷ www.uis.unesco.org/culture/Documents/framework-cultural-statistics-culture-2009-en.pdf. Det kulturstatistiske arbejde i Danmark understøtter også initiativerne i det europæiske statistiknetværks (ESS-net) kulturafdelings anbefalinger.

Andre relevante kilder

I dette afsnit er vist en række aktuelle, supplerende kilder til belysning af kulturområdet fra udvalgte eksterne aktører. Det er ikke en udtømmende liste over kilder mv. for hele kulturområdet, men et udsnit af fortrinsvis nyere publikationer der behandler et givet emne mere grundigt, end Danmarks Statistiks kulturstatistikker har mulighed for.

Biblioteker

Udvalg om Biblioteksafgift for Bøger og Musik (2015): *Rapport - anbefalinger vedr. digitalt materiale (bøger og musik) i biblioteksafgiften*. (kan hentes på www.kum.dk).

Kulturstyrelsen: *Folkebiblioteker i tal 2014*. (kan hentes på www.kulturstyrelsen.dk).

Bøger

Bog- og Litteraturpanelets årsrapport: *Bogen og Litteraturens vilkår 2016*. (kan hentes på www.slks.dk).

Idrættens Analyseinstitut: *Danskernes motions- og sportsvaner 2016*. (kan hentes på www.idan.dk).

It-anvendelse

Danmarks Statistik: *It-anvendelse i befolkningen 2016*. (kan hentes på www.dst.dk).

Kulturvaner

Pluss Leadership og Epinion: *Danskernes kulturvaner 2012*. (kan hentes på www.kum.dk).

Medier

Kulturstyrelsen: *Mediernes udvikling i Danmark 2016*. (kan hentes på www.kulturstyrelsen.dk).

DR Medieforskning: *Medieudviklingen 2016*. (kan hentes på www.dr.dk).

Museer

Kulturstyrelsen: *Danske museer i tal - baseret på oplysninger fra 2011*. (kan hentes på www.kulturstyrelsen.dk).

Statistik

Danmarks Statistik og Kulturministeriet: *Dansk kultur-statistik 1960-1977*. (kan hentes på www.dst.dk).

Danmarks Statistik og Kulturministeriet: *Dansk kultur-statistik 1970-1985*. (kan hentes på www.dst.dk).

Danmarks Statistik, Kulturministeriet, Ministeriet for Kommunikation og Turisme, Danmarks Turistråd og Kirkeministeriet: *Dansk kultur- og mediestatistik 1980-1992*. (kan hentes på www.dst.dk).

**DANMARKS
STATISTIK**

Danmarks Statistik
Sejrøgade 11
2100 København Ø

Tlf. 39 17 39 17
www.dst.dk
dst@dst.dk